

Ára 20 fillér

VASÁRNAP

**POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI
KÉPES HETILAP**

Szerkesztőség: IX. Üllői-ut 1. szám.
(„Falu” Országos Földművelésügyi Szövetség.)
Telefon: Automata 878—73.
Kiadóhivatal: VIII. József-körút 5. szám.
Telefon: Automata 463—09.

SZERKESZTŐ:
MESKÓ PÁL.

FŐMUNKATÁRS:
SCHANDL JÓZSEF dr.

Előfizetési díjak, a m. kir. földművelésügyi
miniszter által időnként kiadott „Bádlós gaz-
dasági előadások” című füzetekkel együtt:
Egész évre 8 P. Félévre 4 P.
Negyedévre 2 P.

Budapest, 1929.

X. évfolyam 42. szám.

Vasárnap, október 20.

Urak, a falu nyomorban van!

**A gazdag saját zsirjában fullad meg, a munkásnak pedig
nincs befevő falatja.**

Írta: Varga István.

A mezőgazdaság válsága foglalkoztatja manapság a falu népét. A földművelő nép nyomora ijesztő képet kezd öltetni. Alig mult el az aratás, alig került a termés a magtárba, máris megindul a falu népe a bankok üzleteibe kölcsönfelvétel végett.

Pedig ilyenkor inkább a korábban felvett kölcsönösszegek visszatérítése volna kívánatos. Ehelyett inkább újabb adósságcsinálással tud csak a gazda boldogulni. A termények alacsony ára mellett a gazda önköltségen alul kénytelen eladni termelvényeit, mert fizetési kötelezett-

ségének legalább kis részben kénytelen eleget tenni.

A gazdahitel megvonása nagymértékben hozzájárul a kényszerértékesítéshez. Ily körülmények között természetesen a gazdaközönség elkeseredése, kedvtelensége, mert előbb-utóbb a földművelő nép csődbejutása elkerülhetetlen lesz, ha időközben erélyes és célravezető eszközök a bajokat nem orvosolják.

A gazdatársadalom szervezetlensége nem áll utolsó helyen a bajok tömkelegében. Fanatikus a hitem, hogy egyöntetű eljárás mellett az eredmény nem maradhatna

Somssich László gróf, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület elnöke, emlékeztetőt mond Rubinek Gyula siremlékének felavató ünnepélyén. Az előtérben a család tagjai foglalnak helyet.

el. Az az erő, mely a falu népében rejlik, szétforgácsolva hever s így ereje sem lehet: nincsen egy erős irányító kéz, mely utat mutatna.

A kisgazdatársadalom a legnagyobb bizonytalanságban tapogat. Teljesen egyedül áll. Csak egymásnak sirhatják el a panaszait, persze hiába. Nem ezt érdemlik. *A gazdahitel megszorítása hihetetlen visszatetszést szült a faluban.* Eltekintve attól, hogy a bankok eljárása nem megokolt, de antiszociális is, mert az aratás nem hozta meg a várt eredményt és a bajokat csak növelik.

A kisgazda tengődik a napszámos nyomorog. Isten örözzen bennünket egy olyan téltől, mint amilyen az elmúlt is volt. Nem tudom, mi lenne akkor. A napszámos az egész aratás és cséplés ideje alatt — sokat mondok — keresett 10—15 métermázsza gabonát. Ebből kell eltartania 6—7 tagu családját. Keresetének a felét az adósságok törlesztésére fordítja, mert különben nem kap hitelt az üzletekben, másik fele egy kis télire való ruhára kell. Megélhetésre alig marad néhány pengő. Sok család lesz, amelynek januárban elfogy a kenyérlisztyje. Ezt tulzás nélkül merem állítani. De ez a baj nem helyi jellegű. Sokan lesznek ilyenek, mi lesz ezekkel?! Hideg szoba, kenyér nélkül, apró gyermekekkel. Ezek tudják igazán, mit jelent a nyomor. Az iskolaköteles gyermek nem járhat az iskolába, mert cipője, ruhája nincsen. A családfenntartó nem tud majd kimozdulni otthonról, mert csizmája alá nem telik talpra való. Hideg viskóban a faluvégén. Tüzelnivalója nincsen. Az elmúlt tél dermesztő hidege miatt oly magas a fa ára, hogy képtelen annyit fizetni érte. Ezek a családok annyit szenvednek, mint mások igen kevesen, *éppen ezért becsülnünk kell becsületességüket.*

Azonban a gazdák helyzete is ugyanez. Csak más formában. Szalad, fut váltoinak rendezése miatt. Az egyik bankot a másikkal fizetteti ki. Így egyideig nyugta van, még akkor is, ha ráfizetéssel jár a dolog. De kénytelen vele, mert másként fizetni nem tudna.

Tavasszal abban a reményben, hogy az aratás és a gabona ára kielégítő lesz, nemesített vetőmagot irattak s *előlegül az árpa, zab, tengeri után métermázsánként 15—15 pengőt be is fizettek.* Most pedig a tengerinek métermázsája legjobb esetben is 7—8 pengő. *Hol itt a kedvezmény?* Talán ott, hogy nemesebbet termelünk, jóval több befektetéssel és a piaci ár ezt 20—25 fillérrel jobban fizeti?

Az egyik nap egész véletlenül egy olyan helyiségbe jutottam be, ahol néhány gazda beszélgetett egymásközt. Miről folyhatott a beszéd?! *Az alacsony gabonaárakról.* Egy kis ideig voltunk együtt és bizony megszivlelendő megjegyzéseket hallottam. Többek között ezt is:

„Higgye el, kérem, oly nagy az elkeseredés a gazdák között, ami komoly aggodalomra ad okot. Mindjárt hozzátesszem azt is, nem gondolunk nem tudom miféle szélsőséges megmozdulásra, hanem csupán a gazdaközönség csödbejutása van eszünkbe.“

Ezt a gazdát mindenkor és minden körülmények között a magyar gazda mintaképének ismerem. Nyilatkozata nem üres beszéd. Láttam lelkében megvillanni a jövő iránti aggodalmat, láttam a minden áldozatra kész magyar gazdát. Az ő mindig nyugodt természetű kikelt sirjából, hogy hallassa szavát.

Uraim! Itt komoly bajok vannak. A magyar falu nyomorban van. Ha továbbra is így sülyedünk, valóság-gal kitermeljük a földmivelőnép szocializmusát. A panasz, mely nap-nap után fölünkbe sir, nem alaptalan.

E lap hasábjain egyszerű-kétszer már szóvá tettem a falu gazdaközönségének szervezetlenségét. Nem társadalompolitikai szempontból, nem lélektanilag akarom megvilágítani most sem a helyzetet, hanem egyenesen *üzleti szempontból* nézve.

A falusi élet szövetkezeti hálózatának kiépítése az, mely a gazdasági újjáépítés lehetőségét biztosítja. A szövetkezetek intenzív szervezése módot nyújt az agrárpoli-

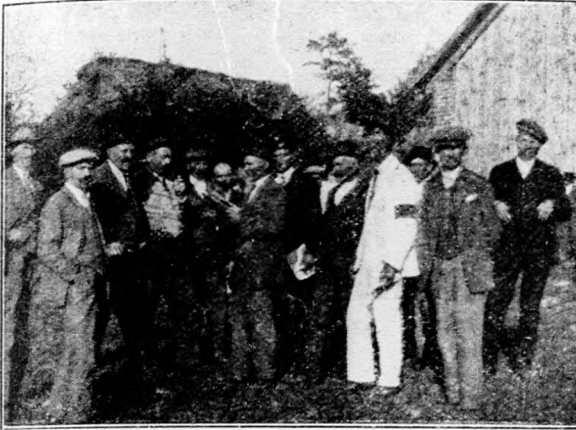
tika és a termelés-átszervezés gyorsabb és fokozottabb keresztülviteléhez. A tőkeerős falu a kereskedelmi érdekszövetségek támasza lehetne és viszont. Mert kell, hogy e kettő egymásra találjon. Enélkül a gazdasági kibontakozás igen nehéz, vagy egyáltalán lehetséges sem lesz. A kereskedelem és az agrárizmus nem lehetnek mostohatestvérek. A gabonaár diktatórikus állandósítása, illetve leszorítása szociálpolitikai szempontból már eddig is sok kárt csinált. Agrárpolitikánk, dacára annak, hogy földmivelő állam vagyunk, nemzetközi viszonylatban nem versenyképes s gazdasági rendszerünk gyökeres megváltoztatása nélkül nem is lesz egyhamar agrár, hacsaknag egyelő elváltozások időelőtt közre nem játszanak majd. Erre azonban építeni nem szabad. *Tehát gazdasági berendezkedésünk minden vonatkozásban a mai idők igényeinek megfelelően kell, hogy történjenek.*

A szövetkezeti hálózat kiépítése előre nem látható gazdasági erőforráshoz segítené a falu népét. Erősen hiszem, hogy a szövetkezetek (hitelszövetkezet, Hangya, tejszövetkezet, közraktár) felállítása esetén a falu népének gazdasági helyzete javulna. Nem szabadna községné lenni, ahol az előbb említett szövetkezetek — közraktárt kivéve — egyike is hiányozna. A falu már elég koldus ahhoz, hogy megértse az idők súlyos szavát. Már tanulhatott eleget — saját kárán. Itt volna tényleg a legfőbb ideje az egymásratalálásnak s önmagukban bízva, önére-jüköböl segítsenek a bajokon.

Nem okozhatjuk minden vonatkozásban Trianont és nem lehet Trianon lepedője alá bujni, hisz a bajok orvosolhatók. Nem szabad a tétlenségnek kellemesen kedves karosszékekben csendesen ülni s onnan figyelni a jobb idők elkövetkezését. S ki tudja, ki bírjuk-e várni azt?! Lesz-e annyi türelme másoknak? Lehet, hogy igen, lehet, hogy nem. Ezért nem szabad várniuk, cselekedniük kell. Lehetőleg nem sokat tanácskoznia, abból még nem telik télire-valóra. Ha egyebet egyelőre nem tudunk elérni, csak azt, hogy felebbresszük a falunak még mindig szunnyadozó népét, már sokat tettünk. Ha meg tudjuk értetni a küzdelem célját és elgondolását és a falusi kisember látókörét egy világosabb és tisztább gazdasági erőforrás iránt fogékonnyá tesszük, máris félsikert értünk el. Itt azonban nem szabad megállnunk. *A szövetkezetek szükségességének állandó hangoztatásával valóságos hadjáratot kell indítani azok mellett.* Azt hiszem a nyomor és a nélkülözés nemhogy ellenség, de segítőtárs lesz a munkában. Hisz a falu ma tényleg ott áll, hogy *saját zsirjában fullad meg az egyik, míg a másik oldalon a teljes nincstelenség üresítő képe mered felénk.* A legnagyobb optimistának kell lenni annak, aki a mai általános gazdasági helyzet mellett egykedvűen néz a jövő elé.

Vissza kell térnem megint csak a falu szegényeihez. Ezek most fizetik vissza azt a gabonaelőleget, amit körbőlbelül január óta elfogyasztottak. Most pedig csak váltóbiztosíték mellett kaphatnak újabb előleget. Erre is sor kerül december közepén, hisz tovább nem tarthat el a gabonája. *S akkor az idén már a jövő esztendő aratási keresetét fogyasztja.* A vándorbot gondtalanabb kenyeret biztosítana számukra. Munkaalkalom kevés, vagy ha van, a kereset annyira csekély, hogy a napi kenyér előteremtése azt fölemészti. Az őszi részes munka nem hozza meg a szokásos napszámot sem. Mások legalább eladott egy-egy sertést, s abból mégis csak tudott magán valamit fordítani. *Az idén az sincsen, ez egy pengő tíz filléres ár mellett ezek csak ráfizethetnek.*

Él a mának és várja a bizonytalan holnapot. Mit hoz az? Meddig tarthat ez így? Nem soká, hisz ide s tova az az emberi élet legszükségesebb életszükségletét sem tudjuk biztosítani. A gyomor pedig végtelen nagy ur és parancsolni sem lehet neki, csak kielégíteni és ezt megköveteli minden körülmények között. Nincsen a falunak pénze, nyomorban van. Uraim! Ez nem tulzás. Ebben csak az igazság a szomorú. *A bolti hiteleket peresíteni*

A mikesfai Faluszövetség tisztikara és választmánya.

Balról jobbra: Cigány István, Farkas Sándor alelnök, Cseke Sándor alelnök, Szép Sándor, Jakab Ferenc pénztáros, Szőke György alelnök, Kovács István, Zsuhár István elnök, Igazi Pál, Igazi János, Ács József titkár, Kálóczi László alelnök, Szent-tes Károly.

kénytelen a hitelező, különben pénzéhez nem igen jutna hozzá. Pedig egyik felet sem a rosszindulat vezeti. A földmivelő nép vergődését nem lehet tetlenül nézni, nem lehet ráfogni, hogy rövid és átmeneti a betegség, mert ha ezt gondoljuk, ugy ez elharapózhatik s az átmeneti baj országos betegséggé válhat. Ezt pedig nem akarhatjuk.

Nem pedig azért, mert ez a végpusztulást jelentené számunkra. Annyira talán nem vagyunk ellenségei önmagunknak, talán szeretjük még énünket, talán él bennünk még az élniakarás szikrája, hogy egy megelégedett holnap alapjait biztosítsuk. Nekünk már ez lesz a sorsunk, dolgozni a jövőért.

Nem nézem sötét szemüvegen át az események folyását, de ez a véleményem. Hisz ma a faluban csak ijedt arcokat lehet látni. Az arcokról leri a bizonytalanság. Nem egy azoknak a kiscgazdáknak a száma, akiknek nincs husz mázsa gabonánál több eladni valójuk. Fizetni meg kellene. De csak kellene, de nem tud. Hogy meddig bírja, az bizonytalan. Azt azonban tudjuk, hogy egy este sem hajtja nyugodtan pihenni fejét. Fél a holnapra napról. Ha autó áll meg a faluban, végrehajtót látnak kiszállni belőle. Sajnos, ez így van. Nem tudja mikor kerül a sor reá, de hogy sorra jön, az biztos, mert a mai gazdasági helyzet a kiscgazdát a végrehajtó kezébe kergeti.

A revíziós mozgalom: népmozgalom.

Oktober hó 6-án, vasárnap, ünnepelte az ország népe az aradi tizenhárom vértanu kegyeletos emlékét. Budapesten a Délividéki Otthon kebelében alakult Aradi Szövetség a Vármegeházán tartotta meg nagyszabású ünnepségét. Az ünnepélyt délután 6 órakor Károlyi Gyula gróf, az Aradi Szövetség elnöke, nyitotta meg, utána Klebelsberg Kunó gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter mondott ünnepi beszédet.

— Nem életképes az olyan ország, — mondotta a miniszter — amely csak akkor tudja fenntartani magát, ha egy rábizott nemzetnek legjobbjait vértanura, vagy börtönre kénytelen vinni. Ebben a beállításban kell nézni az aradi vértanuk sorsát, akik a legnemesebb kötelesség összejött-közésének este áldozatul. Az ő nemes példájukra ma is szükségünk van, mert ma sincs vége a vértanuk hosszú névsorának. Az aradi tizenhárom vértanu közül négy német és három szláv nevű volt, de a magyar nevek viselőivel egyek voltak a haza önzetlen szolgál-

latában. Példát adtak arra, hogy nemzetiség és osztálykülönbség nélkül szeressük egymást magyarok.

A miniszter nagy tapssal fogadott beszéde után, Herczeg Ferenc a revízióról szólott az ünneplőkhoz.

— A magyar revíziós mozgalom, — mondotta Herczeg Ferenc — népmozgalom. A kormány hozzájárulása nélkül jött létre, mint milliók háborgó jogérzetének megnyilatkozása. Közéletünkben a revízió ma az egyetlen gondolat, amelynek olyan ereje van, hogy azzal senki sem szállhat szembe, de még csak nem is haladhatna el mellette egykedűien. A revíziós harc két téren folyik: belsején és külsőn. Belső fronton a Liga feladata a magyar közvélemény egységes megszervezése. Kifelé pedig a külföldi közvélemény felvilágosítása. Mint a revíziós mozgalom eddigi eredményét megállapíthatjuk, hogy nincs az a hatalom, amely másodszor is aláírhatná velünk a trianoni szerződést. A revízió problémáját a világ békeszeretetének szempontjából kell beállítanunk. Hangsúlyoznunk kell, hogy mozgalomunk célja éppen az újabb háborus veszedelmek megelőzése. A békét nem a magyar elkeseredés kirobbandsától kell jéltetni, hanem a talpig fegyverben álló szomszédainktól.

Herczeg Ferenc beszédét a közönség zajos tapssal köszönte meg. A Himmusz eléneklése után az egybegyűlt közönség a Szabadság-térre vonult, ahol az országzászló előtt Tiszti Lajos mondott beszédet.

Az egyetemi ifjúság délelőtt vonult fel a Szabadság-téren felállított irredenta szobrok és a Battyhány-örölmécses elé. A szobrok megkoszorúzása után a Vigadóban gyászünneprészlet volt, amelyen az egyetemek rektorai és dékánjai is megjelentek.

Apponyi Albert gróf a párisi magyar házbán rendezett emléktünnepélyen mondott nagyhatású ünnepi beszédet. A megjelent magyar munkások nagy tömege lelkes ünneplésben részesítette a közszeretetlen álló ősz államférfit, aki hangsúlyozta, reméli, hogy a gondviselés lehetővé teszi számára, előrehaladott kora ellenére is, hogy mint a Hőreb kegyéről pillantást vessen az eljövendő magyar ígért földjére.

Vidéken, az ország minden kis falujában, kegyetlen ünnepséggel róttá le a nemzet örök háláját az aradi tizenhárom és a szabadságharcban elesett sok ezer magyar vértanu hősi emléke előtt.

Állami kedvezmények a tengeri értékesítésére.

Az ideai tengertermés, amint az eddigi becslések mutatják, olyan jó, hogy nagyobb feleslegekre számíthatunk. Ennek a feleslegnek elhelyezése gondot ad a termelőknek, mert a külföldi piacokon erős lesz a verseny, amennyiben, a hírek szerint, ugy Romániában, mint Jugoszláviában szintén olyan a termés, hogy nagy exportfeleslegnek fognak mutatkozni.

A tengeriértékesítés ügyével éppen ezért a Mezőgazdasági Intézet is szükségesnek látta foglalkozni. Alapos és a helyszínen végzett tanulmányozás után, az intézet előterjesztést tett a földmivelésügyi kormánynak arra vonatkozóan, hogy milyen intézkedésekkel lehetne a tengeriértékesítés, főként pedig a kivitel előfeltételeit biztosítani. Az intézet a következő javaslatokat tette:

1. nagyobb keretű hitel tengerivásárlás céljára, hogy az árnívó egészségesen alakulhasson ki,
2. exporthitel a tengeri száritásával foglalkozó vállalatok részére,
3. tárolóhelyek biztosítása,
4. exporthatárak engedélyezése azokról a feladó államokról.

Hegedű, harmónium, tárogató, cimbalom, rádió, grammofon és az összes hangszerek, legjobbak csak itt a gyárban kaphatók.

Művésziessen javít!
Legjobb hurokat készít!
Hazánk egyedüli hangszergyára.

MOGYORÓSSY GYULA
m. kir. szabadalmazott hangszergyára
Budapest, VIII., Rákóczi-ut 71. szám.
Arjegyék ingyen.

ról külföldre irányított tengeriküldemények számára, amelyeknek vidékén a tengerifelestegekkel számolni kell,

5. a budapesti átrakás költségének csökkentése,

6. tarifális kedvezés a belföldön szállításra kerülő csöves tengeri számára.

A földművelésügyi minisztérium letárgyalta ezeket a javaslatokat és a tarifális kívánságokkal a MÁV is foglalkozott a

kereskedelmi minisztériumban megtartott értekezleten. Az eredmény, értesülésünk szerint az, hogy az összes kívánságokat teljesíti a kormány. Ennek az elhatározásnak máris mutatkozik eredménye, amennyiben a csöves tengerinek az ára, már összhangba került a budapesti májusi tengeri árszintjével. A tarifális kedvezésekről szóló rendelkezések a legrövidebb időn belül megjelennek. Ezeknek keretében a tengeri mellett a vasut a zabra is ad megfelelő exporttarifát.

Nem rokkantjelvény kell, hanem emberi élethez méltó segély!

Irta: Kanizsai Lajos.

Valahányszor látok egyet az utcán, reszketve, rongyosan, két mankóra támaszkodva, bicegve, vagy a földön ülve lábak nélkül s itt-ott a kapuk előtt egy kis szatyorban pár régi ujsággal, szomorúan lehajtott fejjel, mindannyiszor szegyenkezve, siró lélekkel, mint egy tettenért bűnös sompolygok el előttük, a világégés megtéptjei, a hadirokkantak előtt.

Nem tehetek róla, de mi, akik ott jártunk a halál mesgyénjén, ahol a magyar falu népe az első volt a gátakon, valahogy másképp érzünk s gondolkodunk, mint azok, akik százféle ürügyek alatt kávéházi asztaloknál, mitsem kockáztatva, várták ki az idők elmulását.

Mi együttérzünk ezekkel a testvérekkel, akik testi épségüket adták a nemzet oltárára, mikor acélesőben, a pokol minden borzalmában véresen estek össze, hogy azután az utcára kerüljenek mint koldusok, a hazáért kapott sebeiket mutogatva alamizsnafilléreként.

Nézem a pesti utca rokkant hőseit. Már elfeledvén őket, könyörtelen, részvétlen képpel mennek el mellettük azok az emberek, akikért szenvedtek. Ott állnak, mint egy elfelejtett hajóroncs az élet forgatagában.

De eszembe jut az a sok tízezer, aki sántán, bénán, világtalanul, csendesen meghúzódva, koldustarisznyával járja faluja utcáit, hogy ne legyen terhére hozzátartozóinak.

A világháború hőse, a magyar hadirokkant, legtöbb helyen koldussorsban tengeti életét.

Miért? Azért, mert becsülettel állta a sarat ott, ahová állították, kitarva az utolsó lehetetig.

S jutalma ezért a mankó, az utcasarok, a koldustarisznya lett.

Pedig még jól emlékezünk, amikor szavaltak arról, hogy a nemzet örök hálája s meg nem szűnő szeretete gondoskodni fog róluk s családjaikról, hogy szegyenpir nélkül tisztességes emberi életet élhessenek.

Azóta ez a szent lelkesedés is lelohadt, mint minden e hazában.

A kenyér gondja s a megélhetés tülekedése az utszélre lökte ki azokat, akik igazi hősök voltak, amelynek szomorú bélyegét ott cipelik szétroncsolt testükön. Valahányszor látom ezeket a megrokkant bajtársakat, mindig felforr bennem a lélek, hogy meddig tűri ez a nemzet, hogy hősei ott álljanak posztot a könyörület partjain?

Mikor gondoskodik arról, hogy a hadirokkant s családja járulékból, az utca segítsége nélkül is meg tudjon élni?

Nem tudjuk.

De valamit tenni kell, mert a mostani hadirokkant-

otthon csak magáról a megrokkantokról gondoskodik, családjáról nem.

Ha beteg az Otthonba, akkor családja a legnagyobb nélkülözésnek néz elébe, míg ha nem, akkor csak a koldulás marad meg.

Választja tehát az utóbbit, mert családja nélkül még a legszegényebb sem akar élni.

A falvakban még rosszabb a helyzete, különösen az elszegényedettnek, mert nincs sehol maradása. Csak amolyan kenyérpusztítónak nézik, aki nyüge hozzátartozóinak.

Épp azért úgy gondoljuk, hogy az állam első kötelessége valahogy úgy rendezni a hadirokkantsegélyt, hogy abból meg is élhessenek, mert a mostani csak a kolduláshoz elég. Nem rokkantjelvény kell, hanem emberi élethez méltó segély!

Önmagának tartozik ezzel a nemzet, hogy megbecsülje azokat, akik megcsontolva kerültek haza. Igaz, hogy leszegényedett ország vagyunk, de mégis azt hisszük, hogy a sok befizetett adóból elsősorban a rokkantakat kell el látni, akik ma a nemzet legmostohább gyermekei. Csak annyit tegyen meg a nemzet, amennyit elbir.

Higgyék meg, hogy a hadirokkantak meg lesznek vele elégedve, mert emberi élethez elsősorban nekik van joguk élni a hazában.

Rendezzék már egyszer ezt a kérdést úgy, hogy el-tűnjenek az utcákról a kolduló hős hadirokkantak.

Mert a mai helyzet a nemzet szegénye.

A magyaróvári Gazdasági Akadémia tanévnyitói ünnepsége és új konviktusának felavatása.

Október hó 9-én folyt le a magyaróvári Gazdasági Akadémia tanévnyitói ünnepsége, amelyet különösen emlékeztető tette az a körülmény, hogy ez alkalommal adták át rendeltetésének az Akadémia újonnan épült internátusát. A plébániatemplomban tartott Veni Sancte után, amelyen számos vendég, az Akadémia tanári testülete és ifjusága vett részt, az ünnepelő közönség a tanügyi épület dísztermébe vonult. Megjelent ott Höcker Ágost gazdasági főtanácsos, Józsefkormányzó, Albrecht kir. herceg képviselőjében, Darányi Kálmán dr. miniszterelnökségi államtitkár, a kerület országgyűlési képviselője, Kühne Loránd dr. felsőházi tag, a vármegye és város képviselői, az egyházak, a kegyesrendi gimnázium kiküldöttjei és a város, valamint a vidék társadalmának vezetői tagjai.

Bánvárt Sándor gazdasági főtanácsos, akadémiai igazgató, magas szárnyalású beszédében köszöntötte a megjelenteket és felolvasta Albrecht királyi herceg üdvözlő táviratát. Rámutatott a nehéz gazdasági helyzetre és ebből azt a következtetést vonta le, hogy a küzdelemre a tudomány erős fegyverével felvértezve kell a tanuló gazdáknak készülni. Majd az Akadémia szűkebb körű tanévnyitói ünnepséges megnyitotta.

Az ünnepelő közönség ezután a főhercegi parkon keresztül átvonult az újonnan épült internátus épületébe. Ennek előcsarnokában Bánvárt Sándor igazgató tartott mély gondolatokkal telt avatóbeszédet. Ennek során újból megemlékezett az Akadémiát alapító főhercegi család érdemeiről és különösen kiemelte Frigyes

33 év óta a világot uraló eredeti angol
**THE-CHAMPION ÉS ROYAL
STAR KERÉKPÁROKAT**

havi 16 és 20 pengős részletre. Kerékpáralkatrészeket: lánc, pedál, nyergeket stb. nagybani gyári árban. Külső gumik 6.50 P-től, belsők 2.10 pengőtől.

LÁNG JAKAB ÉS FIA kerékpárnagykereskedők.

BUDAPEST VIII., JÓZSEF-KÖRUT 41. SZ.

Árjegyzék 1000 képpel ingyen. Alapítva 1869

Csáky Károly gróf, a lemondott honvédelmi miniszter.

és Albrecht királyi hercegek jóindulatú érdeklődését, akik határozó anyagi és erkölcsi támogatásukkal ennek a konviktusnak létesítését elősegítve, őseik munkáját betetőzték. Rámutatott a földművelésügyi kormány, különösen Mayer János miniszter, Schandl Károly és Prónay György báró államtitkárok érdemeire, Magyaróvár város támogatására és köszönettel emlékezett meg mindazokról, akik támogatásukkal lehetővé tették ennek a kulturintézménynek létesítését.

Az ünneplő közönség ezután megtekintette az internátus épületét. A legmélyebb elismeréssel emlékeztek meg a minden igényeket kielégítő és az egészségügyi követelményeknek megfelelő berendezésről. A nagy park közepén, egészséges és szép környezetben elhelyezett konviktus, ahol a hallgatók egyesével és kettesével tágas szobákban nyernék elhelyezést, mindenkire kellemszerű benyomást tett.

A konviktus társalgójában rövid reggelire összegyűlt közönséget Bánvárh Sándor igazgató üdvözölte. Utána Kühne Loránd dr. felsőházi tag méltatta Bánvárh Sándor érdemeit, akinek fáradhatatlan buzgósága tette lehetővé, hogy a gazdászifjúság ilyen szép otthonot mondhat magáénak. Jerney Viktor, ifjusági elnök, mondott ezután a hallgatóság nevében köszönetet az igazgató atyai gondoskodásáért.

Az ünnepség rendjét társasbéd zárta be, melynek során Bánvárh Sándor igazgató, gazdasági főtanácsos mondta az első pohárköszöntőt Magyarország kormányzójára, Ejury Lajos tanár meglehangú, keresetlen szavú beszédében a tanári testület nevében üdvözölte az igazgatót abból az alkalomból, hogy hosszú és fáradtságos munkájának eredményeként a konviktus megnyílt, ami kizárólag az igazgató érdeme. Darányi Kálmán dr. államtitkár és mások beszédeikben Bánvárh Sándor igazgatónak az Akadémia fejlesztése, a közigyűgyek terén és a társadalmi életben kifejtett érdemeit méltatták.

MI HIR A POLITIKÁBAN?

Csáky Károly gróf lemondott a honvédelmi tárcáról.

Október hó 10-én Csáky Károly gróf honvédelmi miniszter levelet intézett Bethlen István gróf miniszterelnök-höz, amelyben bejelentette a honvédelmi tárcáról való lemondását. A levél a következőképpen hangzik:

Igen tisztelt Barátom!

A kisebbségi napisajtóban a legutóbbi időben a honvédelmi minisztérium ellen ismételtelen intézett teljesen alaptalan támadások megerősítettek abban a feltevésemben, hogy személyem ellen intézett politikai támadásról van szó.

Miniszterségem egész ideje alatt törekedtem oly politikai magatartást tanusítani, amely a nemzet haderejét a pártusák okozta nehézségektől kívánta megkímélni. Úgy érzem, hogy ezt a kitűzött célokat jelenleg nem tudom többé oly mérvben szolgálni, mint azt a fegyveres erő érdekében szükségesnek tartom. Ebből a meggyőződésemből levonva a nézetem szerint egyetlen helyes következtetést, arra kérek, hogy a honvédelmi tárcát rendelkezéssre bocsátván, lemondásomat tudomásul venni sziveskedjél.

Mint pártod egyszerű közvitéze, természetesen továbbra is szolgálni kívánom politikai célkitűzéseidet. Mély tisztelettel mindenkor kész hiva Csáky Károly gróf.

Gömbös Gyula az új honvédelmi miniszter.

Csáky Károly gróf lemondásával megüresedett tárcára Gömbös Gyulát, a honvédelmi minisztérium politikai államtitkárát nevezték ki. A kinevezés a hivatalos lap október hó 11-iki számában jelent meg. Ugyancsak október hó 11-én tette le az esküt Gömbös Gyula Horthy Miklós kormányzó kezébe. Csáky Károly gróf lemondásával kapcsolatban megvált állásától Álgya-Papp Sándor, a minisztérium adminisztratív államtitkára is, kinek helyét egyelőre nem töltik be. Betöltetlen marad Gömbös Gyula államtitkári állása is.

Gömbös Gyula, az új honvédelmi miniszter a következő nyilatkozatot tette:

— Épp úgy, mint államtitkári működésem alatt, ezután is távol tartom magamat a napi politikától. Első lépésem az lesz, hogy a katonai büntetőtörvénykönyvet a Ház elé terjesztem.

— Arra kérek mindenkit, aki kritikát akar gyakorolni a hadsereggel szemben, forduljon hozzám. Amennyiben helytálló a kritika, minden tekintetben rendelkezésre állok. Amennyiben nem helyes, őszintén ki fogom fejteni az ellenvéleményemet. Erre különösképpen súlyt helyezek, mert a hadsereg érzékeny apparátus, amelyhez hozzájárulni anélkül, hogy magasabb érdeket ne sértenének, igen nehéz és veszedelmes.

A képviselőház megkezdte őszi ülészeit.

A képviselőház október hó 15-én, kedden megkezdte üléseit. Az Egységspárt október hó 15-én, kedden este hét órakor a párt helyiségében értekezletet tartott, melyen felszólalt Bethlen István gróf miniszterelnök is, ki a gazdasági helyzetéről és az ezzel kapcsolatban adott kormányintézkedésekről tájékoztatta a pártot. Ugyancsak felvilágosított az Bethlen István gróf miniszterelnök arról is, hogy a kormány milyen törvényjavaslatokkal kívánja foglalkoztatni a Házat.

A képviselőház első, keddi ülése csak formális volt, melyen a kormány több kisebb javaslatot terjesztett be. A napirend megállapítása után egy hétre elnapolták a Házat, hogy ezalatt a bizottságok letárgyalhassák a benyújtott javaslatokat.

Az állam átvette Károlyi Mihály birtokát.

Károlyi Mihály gróf negyvenezer holdas hatalmas birtoka a törvény értelmében a magyar államra szállott. A birtok átadását az Országos Földbirtokrendező Bizottság a napokban kezdte meg. A bíróság harmadik tanácsa az elmúlt héten utazott Parádra, az uradalom központjába, ahonnan birtokról-birtokra járva, adját át az uradalmat a kiküldött miniszteri bizottságnak.

Gömbös Gyula, az új honvédelmi miniszter.

Az állam pénzügyi helyzete.

A pénzügyminiszter az elmúlt héten tette közzé az *augusztusról* szóló XXXVIII. számú jelentését. E szerint az *augusztusi* bevételek 89.1 millió pengőt tesznek, vagyis valamivel alatta maradtak az előző esztendő azonos hónapja 90.1 millió pengős bevételi eredményének. Ha beszámítjuk azokat az állami bevételeket, amelyek nem szerepelnek az ugynevezett bevételi számlákon, akkor a bevételek végösszege 90.3 millió pengőt tesz, de még így is 1.5 millió pengővel kisebb az eredmény, mint amennyire az előirányzat számított.

Az új költségvetési év első két hónapjában az összes bevételek 147.6 millió pengőre rugnak szemben az előirányzott 151.6 millióval és a 151 millió pengőt tevő tavalói tényleges bevételi eredménnyel. Összesen négy millió pengővel kisebb tehát a tényleges bevételi eredmény, mint amennyire az előirányzat számított. A két hónapi kiadási többlet azonban ennél többet és pedig pontosan 20.4 millió pengőt tesz, amennyiben a szóban levő két hónapban a kiadások viszont 16.4 pengővel felülhaladták az előirányzott összeget.

A szeptemberi előirányzat nettó összeállítására így alakul: 67.1 millió pengő kiadás és 67.5 millió pengő bevétel, vagyis 0.4 millió pengő felesleg.

November 3-ra halasztották a törvényhatósági választásokat.

A belügyminiszter az általános törvényhatósági választások idejét október 27-éről november 3-ára elhalasztotta.

Bud János a nemzet keresztjéről.

Szontagh Tamás vezetésével az elmúlt héten küldött-ség tiszteltgett Bud János kereskedelmi miniszternél és átnyújtotta neki a Társadalmi Egyesületek Szövetségének jubileumi érdemkeresztjét. Altenburger Gyula dr. beszédében hangsúlyozta, hogy az egyesület a társadalom legjobbjai számára alapította érdemkeresztjét és különös örömmel nyújtják át azt Bud János kereskedelmi miniszternek, aki a legválságosabb időkben mindig a legfontosabb pozíciókat töltötte be s eredményes munkásságot fejtett ki.

Bud János kereskedelmi miniszter megköszönve a kitüntetést, hangsúlyozta, hogy azok közé tartozik, akik csak egy dolgot, a kötelesség teljesítését ismerik, amiért köszönetet és hálát nem vár. Hangsúlyozta, hogy rendkívül nehéz idöket élünk és még sokáig kell a küzdelmes munkát folytatni. Az érdemkereszt, melyet neki átnyújtottak, egyik oldalán keresztet ábrázol, a nemzetnek is keresztet kell ma hordania. Nem szabad azonban e kereszt alatt össze-roppanunk, hanem teljes hittel és bizalommal kell lenünk a feltámadás iránt.

A szocialista Garami Ernő, Buchinger Manó és Weltner Jakab kegyelmet kaptak.

A kormányzó ur öföméltósága a kormány előterjesztésére elrendelte, hogy a külföldön tartózkodó Garami Ernő és Buchinger Manó, valamint Weltner Jakab budapesti lakosok ellen évek előtt folyamatba tett bűnvádi eljárások pertörölés után megszüntetessenek. Nevezettek az utóbbi évek során olyan magatartást tanúsítottak, amely lehetővé tette, hogy számukra a kormány a legfelsőbb kegyelmet kieszközhessen.

A miniszterelnök nem fogadta el Baltazár püspök programját.

Baltazár Dezső református püspök, aki, mint emlékeztet, tizenkét pontból álló politikai programtervezetet juttatott el Mayer János földmivelségi miniszter útján Bethlen István gróf miniszterelnökhöz, október hó 12-én kihallgatáson jelent meg a kormányzónál. A püspököt fogadta a miniszterelnök is és ez a megbeszélés, amelynek

tárgya a püspök programtervezete volt, egy óra hosszat tartott. A megbeszélésről a következő jelentést adták ki:

Baltazár Dezső református püspök egyórás kihallgatáson volt Bethlen István gróf miniszterelnök-nél és ez alkalommal részletesen megtárgyalták Baltazárnak tizenkét pontból álló programját. A miniszterelnök kifejtette álláspontját a püspök előtt, amelynek végeredményeképpen kijelentette, hogy a tizenkét pontból álló programot legnagyobb sajnálatára nem teheti magáévá.

KÜLPOLITIKAI KRÓNIKA

A Tuka-per súlyos következményei.

Hlinka, a tót néppárt vezére, Tisó és Labaj néppárti miniszterekkel együtt az elmúlt héten kihallgatáson jelent meg Udrszal miniszterelnök-nél és megindultak a tárgyalások abban a kérdésben, milyen helyzetet foglaljon el a tót néppárt a cseh kormányban. A Tuka-perben hozott ítélet tudvalevően elkeseredett hangulatot teremtett az egész Felvidéken, különösen pedig a tót néppártban, amelynek szakítását a cseh kormánnyal ezek után bizonyosra vették. Ez a szakítás a kihallgatáson bekövetkezett és Hlinka hivatalosan bejelentette, hogy a szlovák néppárt kilép a kormányból.

— Inkább dolgozom Tukával a kormány ellen, mint Tuka nélkül a kormánnyal, — mondotta Hlinka, aki hír szerint mófélett felháborodott a szigorú ítélet hallatára. Mikor a pártikárság közölte vele az ítéletet, ezeket a szavakat harsogta a telefonba:

— Ha már mindenáron hazaárulókat akarnak, akkor majd lesznek azok is!

A helyzet rendkívül feszült és mindenki attól tart, hogy az október hó 27-i választások véresek lesznek. Hlinka valószínűleg megfogja alakítani az ugynevezett öslakoblokkot, amely egyesülni próbál majd a magyar-tót-német és rutén ellenzéki pártokkal és a végsőkig menő harcot indítja a cseh kormány ellen. Az is lehet azonban, hogy Hlinka a horvátok módjára el sem küldi képviselőit a cseh parlamentbe.

MacDonald és Hoover tanácskozásai.

MacDonald angol miniszterelnök és Hoover elnök tanácskozásairól terjedelmes hivatalos közlemény számol be, amely szerint a két állam célja az volt, hogy békés uton oldják meg a köztük esetleg felerősülő vitákat. Bejelenti a közlemény, hogy a tengeri leszerelés dolgában a megegyezés útjára léptek, de azt nem lehet a többi tengeri hatalom közreműködése nélkül megoldani és a januári értekezlet feladata lesz ennek a kérdésnek a rendezése. Az angol miniszterelnököt Amerikában óriási ünnepekkel fogadták. A Washington-egyetem diszdzoktorrá választotta MacDonaldot. Hoover elnök jövő évben, Londonban visszonozza MacDonald mostani látogatását.

A román régenstanács új tagja.

Buzdugan, oláh semmitöszéki elnök, az oláh régenstanács tagja az elmúlt héten meghalt. Buzdugant mérges kelés ölte meg, amely tíz nappal ezelőtt támadt a nyakán és amelytől vérmérgezést kapott. A halálhír vétele után a Maniu-kormány azonnal rendkívüli minisztertanácsra ült össze, amely elhatározta, hogy a régenstanács újjászervezéséig ideiglenesen a Maniu-kormány veszi át a királyi hatalom gyakorlását. A parlament másnap rendkívüli ülést tartott, melyen a régenstanács tagjával Saraceanut, a román legfelsőbb bíróság egyik tagját választották meg. Az új régens rokonszenvnek örövend az erdélyi lakosság körében. Maniu miniszterelnök az új régens megválasztása után beadta lemondását a régenstanácsnak, mely nyomban újra megerősítette hivatalában a kormányt.

Amanullah király visszatér országába?

Nadir kán hadserege Kabul főváros falai előtt megütközött Habibullah csapatával, amelyet megvert. Nadir kán csapatai elfoglalták a környékbeli községeket, az afgán főváros el van zárva a külvilágtól és lakossága nem kap eleséget. A rendőrség elpártolt a trónbitorló Habibulláhtól, a vízholdó fiától. Ujabb jelentés szerint Nadir kán hadserege győzelmesen bevonult Kabulba, ahonnan Habibullah csapataival együtt elmenekült. Hírek vannak arról, hogy Nadir kán visszahívja Amanullah elűzött királyt, aki ezidőszereint Olaszországban tartózkodik.

Mit irnak az oláh lapok a keleti jóvátételi értekezletről?

Az oláh napilapok a keleti jóvátétel kérdésével kapcsolatban megírják, hogy Korányi Frigyes báró, a párisi tárgyalásokon a legnagyobb súlyt Magyarország teherbíró képességének csökkenésére vetette és rámutatott azokra a károokra, amelyeket az oláh megszállás a magyar nemzetnek okozott. Titulescu az oláh lapok szerint azt hangsúlyozta válaszában, hogy Magyarország megszállása a legfelsőbb haditanács utasítására történt és az lezárt kérdés, amelyre visszatérni többé nem lehet.

Az oláh csavargatással szemben meg kell állapítani, hogy a legfelsőbb haditanács bizonyára nem adott arra felhatalmazást az oláhoknak, hogy háromnegyed éven keresztül minden szükség nélkül itt tartózkodjanak, még kevésbé arra, hogy ezt az országot olyan csunya módon kifosszák és kiszákmányolják, mint ahogyan az megtörtént. Korányi Frigyes báró kétségtelenül rámutatott erre is és hinnünk kell, hogy a végső jóvátételi döntésnél ezeket a körülményeket is figyelembe veszik azok, akik a jóvátételi kötelezettség ügyében határozni fognak.

Lesújtó olasz lapvélemény a csehekről.

A Tuka-perben hozott ítélet visszhangjaként a *Popolo d'Italia* című olasz újság érdekesen mutatja be, miként fest a szabadság a csehszlovák köztársaságban. Cseh részről folyton azt hangoztatják, hogy demokratikusan kormányoznak, megengednek mindent és a legteljesebb szabadságot adnak arra nézve, hogy bárki azt a nemzetiséget kövesse, amelyiket akarja. Érdekesebben szóló cáfólatot ezzel szemben el sem lehet képzelni, mint éppen a Tuka-perben hozott ítéletet. A csehszlovák állam, amely a békeszerződések mesterkélt kombinációjából született, magában hordja az ingatagság minden tünetét. A cseheknek szinte rögeszméjévé vált az, hogy minden oldalról fenyegető veszélyeket látnak és az azok ellen való védekezésben a szélsőségekre ragadtatják magukat. Nem mernek így tenni, amikor a csehországi németekkel van dolguk, mert látják, hogy azok minő hatalmas tömeget jelentenek, ugy a határon belül, mint azon túl, de amikor a ruthénekről, tótokról,

**Esik eső karikára
Őszi idő jön a nyárra
Unalom és gondülöznek
Meinel-hangszert rendeljenek.**

Ingyen hangszerárjegyzék!
MEINEL ÉS HEROLD HANGSZERGYÁR
Budapest, IX./462. Üllői-ut 49.

magyarokról van szó, egyszeriben minden árnyék tetet ölt és a legkegyetlenebb igaztalanságokkal támadnak ellenük. Különösen vonatkozik ez Magyarországra és a magyarokra, akikkel szemben minden tartózkodást levettek magukról.

A negyedik pályázat eredménye.

A *Vasárnap* szeptember hó 29-én megjelent 39-ik számában hirdettük ki negyedik mezőgazdasági versenyünket, melyen csak huszonöt olvasónk vett részt.

A pályázók javarésze általában jól ítélte meg a képen bemutatott tehén értékét. Feltűnt nekik, hogy a szimmentáli jellegű tehén „feje nehéz, goromba, szarvai vastagok, nyaka rövid”, „szorvete durva”, „jellepe és tekintete bágyadt”, mely jelek ellentmondanak annak, hogy jó tejelő lenne a bemutatott tehén. Nem ingatta meg ítéletüket az, hogy „a fark jelentékeny hosszúsága”, mert nem egyetlen jel, hanem csakis az összbonyomás alapján szabad véleményt formálni a tejtermelőképeség fokáról. Így inkább hus- vagy erőtermelő állatok nevelésével foglalkozó tenyésztetbe valónak ítélték a tehenet.

Mint anyafalatot sem ítélték kedvezően. Az „ökrös” formák alapján — egész helyesen — azon aggodalmat juttatták kifejezésre, hogy nem fog esetleg termékenyülni és nem jó anya lesz, jóllehet erős csontozata folytán hasonlóan erőcsontu borjakat lehetne várni utána.

Hibákul jölték meg a már előbb leírt, a tejelékenység és nőieség szempontjából kifogásolható vonásokon kívül a szűk és gacsoz lábállást, valamint a péra elhúzódtott voltát.

A helyes választ küldők közül a következőket részesítettük jutalomban:

Egy-egy 200 grammos *Porzolt* kapott:

**Kőcza László (Jászberény),
Szalai Ferenc (Szarföld),
Imre Péter (Badacsonytomaj),
Orbán János (Csepreg),
Nagy Jókálm (Besenyszög),
Papp György (Gyöngyöspuszt),
ny. Mile Imre (Szerep),
Antal József (Székesfehérvár).**

Egy-egy csomag 200 grammos *Higosant* kaptak:

**Csonka József (Rábatúrnó),
Zwick Márton (Rácgörcsöny),
Geröcs István (Szentimrei-tanya),
Giebitz György (Pusztavám).**

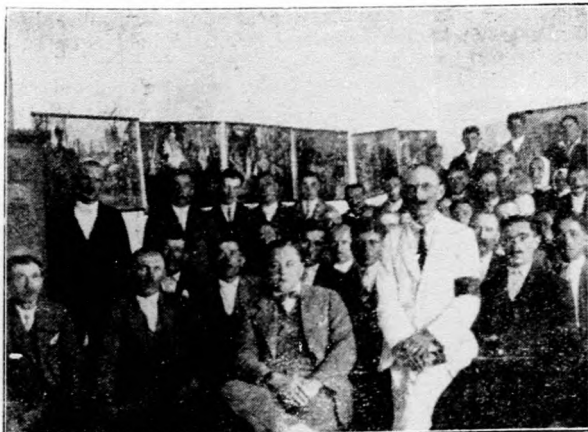
A jutalomtárgyakat a gyár elküldötte a nyertesek részére. Jövő heti számunkban új pályázatot hirdetünk.

MEZŐGAZDASÁG

ROVATVEZETŐ: SCHANDL JÓZSEF DR.

Fokozzuk rétjeink termését.

Terméseink nagyságára három tényező van igen nagy befolyással: a talaj megművelése, a vetőmag jósága és a talaj termőereje. A három közül az utóbbi a legfontosabb s nagy terméseket csak az a gazda érhet el, aki talajait dusan tudja istállótrágya- és műtrágyával trágyázni. Sok istállótrágyát termelni legyen a legfontosabb törekvése minden gazdának, amit csak úgy érhet el, ha sok takarmány áll rendelkezésére. Ezért nagyon fontos a

A mikesfai Faluszövetség alakuló gyűlésének közönsége.

réteket jókarban, jó trágyaerőben tartani, amit pedig — sajnos — nálunk oly kevés gazda cselekszik meg, pedig a helyesen végrehajtott műtrágyázás legtöbbször sokkal nagyobb terméstartalmat, jövedelmet eredményez, mint a gabonánál és egyéb terményeknél.

A műtrágyázott mezőn 30—50 százalékos terméstartalmat várhatunk, de nem ritka a 80—100 százalékos terméstartalmat sem, sőt gyakran ennél nagyobbra is számíthatunk. Különösen abban az esetben, ha a víz nem járta réteket ősszel trágyázzuk, amidőn biztosan számíthatunk arra, hogy a téli csapadék a műtrágyákat feloldja, amelyek tavasz nyitásával a növényeknek azonnal rendelkezésére állanak s így legalább is a szénakaszálás, bármily nagy szárazság esetén is, bőséges terméstartalmat fog adni, amely terméstartalmat nemcsak az első, hanem a műtrágyázást követő második-harmadik évben is észlelhető lesz.

A víz nemjárta réteket tehát most ősszel kell trágyázni, amely célra katasztrális holdanként 180—200 kg. szuperfoszfátot szórunk ki s a réteket azután keresztben, hosszában befogaszoljuk. A szuperfoszfátosítás nemcsak a széna- és sarjtermés fokozásában fog megnyilvánulni, hanem a takarmány belső értékének javításában is, mert a szuperfoszfát a gyomokat elnyomja és a herefélék és édesfűvek növekedését elősegíti. Miután azonban a legtöbb rét istállótrágyát nem kap, mert az a szántóföldekre kell, a szuperfoszfátot kívül egy nitrogéntrágyát is adunk és pedig a legelősebb, *mész-nitrogént*, amelyből 80—100 kg-ot kell a szuperfoszfát kiszórása előtt egy héttel kiszórni és a szuperfoszfáttal egyidejűleg befogaszolni. Ha a talaj homokos, fentiekben kívül 60 vagy 100 kg 40 százalékos kálii is alkalmazandó, amelyet a szuperfoszfáttal egyidejűleg kell kiszórni. Ezen eljárással nemcsak megkiszerezük a termésünket, de sokkal nagyobb és jobb istállótrágya-termelést érünk el, amelynek segítségével egész gazdaságunk talajának termőképességét fokozzuk.

A méz helyes kezelése.

Irta: Kádár Lajos.

A méhész feladata a méz kezelését illetőleg ott kezdődik, hogy hagyjon időt a méz beérésére, mert aki pár liter nektártöbblet reményében siet a méz elszedésével, az tulajdonképpen önmagát csalja meg és lelketlen játékot üz a magyar méz jó hírnevével.

Az idő előtt kipergetett hig méz könnyen megromlik és pedig: *vagy megavanyodik, vagy szeszes erjedésnek indul.* A szeszes erjedés kezdetén a méznek birsalmára emlékeztető ize és szaga van, mely később a must szagát és ízet veszi fel. A beállott szeszes erjedést 70 fok C. melegségig való hevítéssel ugyan megakadályozhatjuk, csakhogy azzal vizont kikergetjük a mézből azon anyagokat, melyek ízt, aromát kölcsönöznek neki. Az ilyen méz színe is zavaros lesz, értékében igen nagyot csökken.

Nagy gondtal történjék a sejtek felnyitása is, melyet viasztörmelék kerüljön tömegesen a mézbe, mert azok parányi részecskéitől állandóan zavaros, törtszínű és bizonyos kesernyős ízű mézet kapunk. Ha szűrjük a pergetett mézet, ahhoz kettős szitájú szűrőt használjunk, de leghevesebb szélesszájú bődönökbe tölteni s tiszta, szellős, száraz, meleg helyen, hol a méhek nem kutathatják fel, tartuk mintegy két hétig nyugodt mozdulatlan-ságban. Igen ártalmas az érfélben levő méznek a nedves, nyirkos, penészes pincében való tartása, különösen a nyitott edényekben, vagy hordókban levő ecet, vagy ecetágy szomszédságában, melynek urjasztó gombái a méz erjedését is fokozzák. Pergetés után ugyanis a sokféle keret érettebb és higabb méze egybevegyül s a meleg behatása folytán a musthoz hasonló erjedési folyamat indul meg az edényben. Ekkor a méz megzavarosodik, habos lesz és csak lassankint alakul át teljesen egyenlő tömegű, ízű, színű s tulajdonságú, szóval egyöntetű mézzé. Az erjedés

alatt kiküszöböl magából mindenféle tisztátalanságot, felesleges víztartalmat, viasztörmelék, habot, légbuborékokat, méhalecát, befulladt méheket, hangyát, homokot stb. A könnyebbek a méz felszínére emelkednek, a súlyosabbak az edény fenekére süllyednek alá. Később ezen tisztátalanságot s az alatta rétegződő hig mézet leszedjük, az edényeket színtől megtöltjük érett mézzel s a bődönöket légmentesen elzárva tartjuk szellős, száraz helyen. A lekanalozott hig mézet és törmelékét kevés vízzel hígítva beadjuk a méheknek, melynek használható részét azok felszívják, a visszamaradt hulladékok pedig a viasztörmelék használatánál használjuk fel.

Hangyától, légytől, darázstól, egértől nagyon óvni kell a kipergetett mézet, mert azok beragadt hullája a legkülönbözőbb csirákat, bacilluszokat fejlesztheti s terjesztheti. A bődönöket ajánlatos száraz homokba, vagy vastag hamurétegbe állítani. Megkezdett edényben soha ne hagyjuk a mézet darabban állni, hanem üvegezzük le a maradékot kisebb, nagyobb mézesüvegekbe, melyeket hólyagpapírral, vagy más parafabetétes patentsrófos fedőkkel látunk el. Még ily gondos kezelés mellett is *megikrásokodik, megcukrosodik* a méz. Ezen cukrosodás kezdete attól függ, hogy milyen virágból gyűjtötték a méhek, mert ha a mézben sok a cukortartalom és a beérésben nem hagyunk elegendő időt, hamar megikrásokodik. Általában a vegyes mézek hamarabb cukrosodnak, mint pl. az akác-méz. A repec és hajdina virágból gyűjtött méz ikrásodása már alig pár hónap múlva bekövetkezik.

A cukrosodás által legkevésbé sem veszít értékéből, vagy jótulajdonságaiból a méz, sőt éppen a kristályosodás mutatja a méz valódiságát, mert a hamisított, vagy mûmész sohasem ikrásodik meg, hanem nyulós, ragacos anyagu marad.

A megikrásokodott méz mindannyiszor újból folyékonyra alakítható át, ahányszor a kristályos méz edényét meleg vízfürdőbe tesszük, csak arra ügyeljünk, hogy a víz ne forrjon, mert a forralással a méz legértékesebb anyagainak távolítanánk el.

A lépesméz eltartása már nagyobb gondot igényel s megfelelő szekrények, vagy ládák nélkül alig lehetséges.

A szőlő eltartása.

A szőlőt aránylag hűvös, körülbelül 5—6 fokos hőmérsékletű, tiszta, külön e célra fenntartott kamrában vagy száraz pincében sikerül legjobban megőrizni. A helyiségben feszítsünk ki drótokat vagy szegezzünk fel lércsot, hogy majd ezekre felaggathassuk a szőlőfürtöket. Ezt követően a helyiséget igen alaposan tisztogassuk ki, azután égessünk el benne ként úgy, mint ezt a hordók kénézésekor tenni szoktuk, hogy itt is ölje meg a kengéz a falakon és a berendezési tárgyakon levő penészgombákat és más, a szőlőt később esetleg rothasztó baktériumokat. Természetes, hogy a kén meggyújtása után ugy kell elzárni a kamrát, hogy a keletkezett kengéz ne jöhessen ki és ne illanjon el, például az ajtó és ablakok esetleges résein; ez utóbbiakat tehát papircsikkokkal be kell ragasztani, vagy be kell kitenni.

Másnap kinyitjuk és kiszellőztetjük a kamrát. Majd felaggatjuk a szőlőfürtöket a rácsra olykép, hogy egymást ne érintsék. Csak ép, egészséges fürtök eltartásával érdekes lesz, mert csak az ilyeneké sikerülhet. A felaggatást tehát igen gondos válogatás előzze meg.

A szőlőfürtök felaggatása után addig, míg melegebb idők járnak, nap-nap után, a hidegebb idők eljövetelel pedig csak hetenként egyszer-kétszer szellőztetjük a kamrát. Éjjelre soha ne hagyjuk nyitva, mert akkor hamar rakódhat a fürtökre, ami romlásukat vonhatja maga után. Minden két hétben tanácsos lesz a kénézést megismételni.

Más, valamivel költségesebb, de tökéletesebb eljárás az, mellyel a szőlőszemek összetöpreődését is meg lehet

akadályozni. Ezt állítólag a kínaiak már ösidők óta gyakorolják.

A szőlőfürtöket úgy kell leszedni a tőkéről, hogy a vessző, melyen függ, kb. 15—20 cm. hosszúságban a fürttel együtt maradjon. A helyiséget ugyanúgy kell előkészíteni, mint azt előbb leírtuk. A lécrácsra azonban körülbelül félliteres üvegeket függesztünk s ezekbe dugunk egy-egy fürtöt tartó vesszőt. (Ugyanakkor némi faszenet teszünk a vízbe.) A szőlővessző vizet szív magába, ezt átáramoltatja a fürtbe is, minek következtében pótlódik bennük az a nedvesség, mely esetleg a bogyók felületéről elillan. Így a szőlőbogyók nem töpörödnek össze, hanem üdék, teltek maradnak. Legtovább elállnak a kecskecsöcsű fajták.

Apró jó fanácsok.

Konyhakert műtrágyázása eszközölhető úgy, hogy az őszi feladás előtt elszórunk 100 négyyszögölre 12 kg. mésznitrogént s azután ásással ezt a földbe juttatjuk. Tíz nap múlva elszórunk ugyancsak 100 négyyszögöl területre 16 kg. szuperfoszfátot és 8 kg. kálisót. Ez utóbbiakat azután begereblézzük a talajba.

Tőzeges talajon egy növényt se vessünk foszfor-sav-trágya nélkül. Gyakran azonban a kálitrágya is kifizeti magát.

A tengeriszárát legkésőbb 8—10 nappal a csövek letérése után vágjuk le, mert ekkor még jelentékeny mennyiségű cukrot és egyéb, könnyebben emészthető tápanyagokat tartalmaz. Ha a levágással késünk, akkor csak türeze való szárat kapunk. Hogy az idejében levágott és tépve besavanyított tengeriszár megfelelő téli takarmány, ezt igazolja az a körülmény, hogy sok jól vezetett gazdaságban munkaszünet idején tisztán ezen élnek és jó kondícióban maradnak az ökrök.

A legelőknél és réteken a foszfor-sav-trágyázás hatására elszaporodnak az értéktelen füvek rovására a jobb füvek és a herefélék. Minthogy pedig a herefélék a gyökereiben levő baktériumok útján a talaj nitrogéntartalmát fokozzák, itt a foszfor-trágyázással közvetve nitrogén-trágya-hatást is érünk el.

A burgonya-vetőgumó kiválasztása már ősszel, a kiszedés-kor történjék meg és értékének megfelelő gondossággal történjék az elvermelés is.

Hazai talajaink leginkább foszfor-savban szegények. Ezért ne mulasszuk el kipróbálni, hogy nem jövedelmez-e földünkön a foszfor-sav-trágyázás. Elsősorban a kalászosok, a répa és burgonya fizetik ki jól a foszfor-sav-trágyát.

Káliban legszegényebbek könnyű homoktalajaink, de azért a kálit jobban meghálálól növényeknél, mint amilyen az árpa, burgonya stb., a kötőtebb talajon is érdemes e trágyával kísérletezni.

Termeljünk-e főbber?

Milyen módon fizeti ki magát a műtrágyázás? — Jó mezőgazdasági kisgépeket a gazdáknak! — Ne várjuk a sült galambot a szánkba.

Manapság, ha többtermelésről van szó, gazdakörökben mind gyakrabban lehet hallani ilyenféle kifogásokat:

„Minek termeljünk többet, hiszen a mink van, azt sem tudjuk értékesíteni! — Kinek termeljünk többet? A műtrágya-árának? — Szép dolog az a nemesített vetőmag, csak ne patikában árulnák. — Kinek teljenek manapság talajmunkáló gépekre, mikor innen-onnan csizmára sem telik!”

A legszomorúbb pedig az a dologban, hogy ezekben és az ezekben hasonló kifakadásokban — legalább is első látszatra — igen sok igazság rejlik. Nagyobb részüknél pedig ez az igazság a legrészletesebb boncolgatás után is megáfolytatlan igazság marad.

Hogy pedig a többtermelésre mégis szükség, még pedig égető szükség van, az letagadhatatlan. Ha tehát bajok vannak a többtermelés körül, utána kell a bajoknak nézni és orvosolni kell azokat — még pedig úgy a gazdaközönség, mint az államhatalom részéről, — mert ez az orvoslás az ország ügyeinek orvoslását jelenti. Ennek a kérdésnek a megoldása pedig minden más kérdésnél előbbre való.

Nézzük hát sorba ezeket a kifogásokat, hátha rátaálánánk

Kifüno olcsó kerítés

HAIDEKKER-HUNGÁRIA
FONAL
HAIDEKKER SÁNDOR
Ingyen árjegyzék!
Budapest,
Üllői-ut 48./27.

Nagyon apróra ősszel nem szükséges megdolgozni a talajt. Jobb, ha egy kissé hantos marad, mert így megakad rajta a fagy ellen védelmet és nedvességet nyújtó hó, másrészt a göröngyösebben hagyott földet nem tömíti annyira össze a téli esapadék.

Tornatermesztés céljából a talajt ősszel 60 cm. mélyre rigolozzuk meg, keverve a föld közé jól érett trágyát. Március elején egymástól 80 cm. távolságban bakhátakat készítünk s ezekbe 50—60 cm. távolságban ledugunk egy-egy ujnyi vastag nemes tormagyököt, amelyeneket a magkereskedésben lehet kapni.

Nem ivarzik (nem sárlík, folyat, berreg, rühet) a nőtény-állat, ha petefészke gyulladáshoz, ha petefészken daganatok vannak, vagy a nőtény súlyos általános betegségben (agy-, szív-, máj-, vesebaj) szenved. Az esetről-esetre való kimaradást vagy késlekedést nem ritkán a természetserütlén takarmányozás (hízalás vagy koplaltatás), az ápolás elhanyagolása (hideg, sötét istálló, a mozgás alkalom hiánya, egyedüllét) vagy a megértető munka okozhatja.

A ludhízalás sikeres lesz, ha előbb két hétig a szürke zárt ludakat reggel korpával kevert főtt burgonyával, déliben árpadarával kevert főtt burgonyával, este vizben áztatott szemes árpával és kukoricával etetjük. Ezután következik a tömés naponta kétszer-háromszor sós vízbe áztatott, disznóbélzsírral kevert kukoricával. Egy lud kihízalásához — nagyság szerint — 18—28 kilogramm kukorica szükséges. Jól hizott lud súlya a beállítási súlynak duplájára emelkedik a tömés végére.

a baj esirájára s ki tudnánk azokat ölni, mielőtt számottevő károkat okozhatnának a gazdatársadalomban.

A legelső kérdés volna a **gazdasági termények nehéz értékesítése**. Letagadhatatlan tény, hogy a baj igen komoly s ha rövidesen gyökeres orvoslást nem nyer, könnyen csődbe kergetheti az egész kisgazdatársadalmat.

Addig is, míg kézzelfogható adatokra nem hivatkozhatom, fogadjuk el biztató előjel gyanánt azt, hogy az országos népjóléti intézmények már ma is minden lehetőt megtesznek arra nézve, hogy a világháború átkos kinövéseiből visszamaradt, kapzsi nyereszékesdi vágyból eredő, ma már a törvénytörés leglélebe öltözött különféle nevű és jellegű alakulatok rá ne hurkolhassák a kötelelet véglegesen a yeres verejtéket hullató kisgazda nyakára.

De ne várjunk mindent mástól, ha esalódni nem akarunk, hanem tegyünk mi magunk is valamit.

De mit? Áll elénk a nehéz kérdés. Mit? Hát **termeljünk többet!** A baj főfészke Tebenned magadban rejlik, édes kisgazdátársam, aki ezt a szót csak úgy tudod, úgy akarod értelmezni, hogy ahol eddig tiz métermázsa búzát termeltél, ott most legálább is tizenötöt kell termelned.

Egy régiformájú göeseji ház Mikéfa községben.

Természetes dolog, hogy így aztán előáll a nehéz helyzet, hogy amit termeltél, nem tudod — nemhogy jól, de talán — rosszul sem értékesíteni. A fölbtermelés korántsem azt jelenti, hogy minden áron többet huzzunk ki abból a talán már tullelt is kiszarolt szegény földből, mint amit eddig kihuzzunk! Nem! A fölbtermelés helyes értelmezése az, hogy *több jövedelmet érjünk el, még pedig olyan módon, amely módot eddig ki nem használtunk.*

Ne a tőzsdében, ne az ugynevezett papirosbuza által előidézett áringadozásokban keressük a legnagyobb bajokat. Az ilyenféle bajok jórésztben már a háboru előtt is megvoltak. *A legnagyobb baj a kisgazdatársadalom igen tekintélyes hányadának esőkönnyös maradiságában rejlik.*

Jól tudja az a kisgazda, hogy számításait az örökös gabonatermeléssel meg nem találja. Nemhogy a törpe- és kisgazdaságok találják meg, de még a középbirtokok sem, de azért gabonatermelésétől el nem állna egy fél világért sem. Ha aztán akad neki egy pár mázsa buzája eladó s azért nem kap meg annyit, hogy abból minden szükségletét fedezhetné, szidja az államot, szidja a zsidót, szid mindenkit, aki csak eszébe ötlök, *csak épen gondolkozni nem kezd.*

Ma már nemcsak ország, de világszerte ismert a *szegedi paprika, kőrösi uborka, makói hagyma, hevesi dinnye, kecskeméti barack*, de a legtöbb kisgazdának eszébe nem jutna az, hogy az Uristennek nécesenek édes és mostoha gyermekei. Avagy mivel szolgált rá Szeged, Kőrös, Makó, Heves és Kecskemét arra, hogy megszámlálatlan ezreket vegyen be olyan terményekért, amelyekből mások egy garast sem lát a gazda? Ezek a városok sem kiváltásgossai az Uristennek, csak megismerték és felhasználják azt az ajándékot, amit nekik az Isten adott.

Nincs olyan része ennek a csonka hazának, ahol valamely mezőgazdasági ág kiváló eredménnyel üzhető ne volna, csak fel kell azt ismernünk. Ha aztán felismertük, nem kell azt megmosolyognunk, hanem rá kell tenyerelnünk, meg kell azt markolnunk, mint ahogyan megmarkolták a szegediek a paprikát, a kőrösiek az ugorok, a makóiak a hagymát, a hevesiek a dinnye- és a kecskeméti baracktermelést.

Könnyű azoknak, hangzik a kifogás, azok már tudják, mit kell termelniük, de mit termeljek én? Édes kisgazdatársam, nyisd ki a szemedet és láss, majd akkor meg tudod, mit kell termelned!

Ha rosszul fizetett a kukoricád, de egy madár által elejtett napraforgó óriássá fejlődött, lásd meg, hogy a te földed erre kiválóan alkalmas. Csak nem fogok napraforgót termelni?! — hangzik a kifogás — hiszen kinevetne érte a világ! *Mit törődés te a világ nevetésével, csak a zsebed teljék meg!*

Vagy azt hiszed, azt a kőrösi gazdát nem nevelték ki, aki elsőnek ültetett a földjén holdszámra uborkát? Dehogy nem! Kinevelték azt még a saját hozzátartozói is. *Hanem aki utoljára nevet, az nevet legjobban.* A nevetők már a második esztendőben, mikor látták, hogy az ő boldog szomszédjuk több hasznot hajtott be egy hold uborkából, mint ők 3—4, sőt gyöngébb talajon 5—6 hold buzából, gondolkodni kezdték a nevetés helyét, a harmadik évben meg már utána csinálták. Ma már külön tehervonatok szállítják ki a valóságos uborkaszegzonban Kőrösről az uborkát.

De hát az uborka mégsem napraforgó, — hangzik az újabb kifogás — mi az ördögöt csinálnék én annyi napraforgó-maggal? Hát ez a kérdés jogos addig, amíg két-három zsák napraforgómagról van szó, de próbáld csak meg, kisgazda barátom és többekkel társulva, termelj csak *egy vagón napraforgó-magot*, majd meglátod, ezzel mentél-e többre, vagy buzáddal, amelyhez annyira hozzá vagy esküdvé.

Különböznem sem szabályként mondtam én ki azt a napraforgómagot. Nézz szét a földeden, megmutatja az a látó szemnek rögtön, mit hajlandó teremni. Ismerek egy kétszáz holdas bérlelt, aki igazán nagyon jól jött ki az idén azzal, mert eszébe jutott egy magkereskedőcég részére *laboda (spenót) magot* termelni. Gondolod, kedves kisgazda barátom, hogy ötlet nem nevelték ki, mikor meglátták a nagy tábla spenótját? Dehogynem! Csak ő nem adott rá semmit. Tégy így te is és nem fog a fejed fájni, ha nagyon leszál a buzaár.

Ez a helyes fölbtermelés! Aki így fogja fel a dolgot, az nem fog gondolkodni azon, hogy termeljen-e többet akkor, mikor a több buzáért sem kap annyit, mint azelőtt a kevesebbért. *Termeljünk olyat, amit eddig nem termeltünk, de aminek a termelése haszonnal jár, ha mindjárt fodormenta is az.*

Ennél a pontnál azonban már tulságig is elidőztünk, illő, hogy tovább menjünk. Sokan és joggal panaszozzák fel azt, hogy a *mütrágyázás nem fizeti ki magát.* Akkor, mikor 25—26 pengős buzát és 12—13 pengős mütrágyát szórunk el és 18—19 pengős buzát aratunk róla, bizony nem! Hála Istennek, őt azonban már mégis tartunk, hogy a legkisebb falvakban is kezdik elismerni a mütrágyák hasznos voltát. Ha tehát az árara nézve nem találjuk meg a számításonkat, különösen a gabonaféléknél, térjünk vissza az előbb emlegetettakra (hiszen épen azért időztem ott annyi ideig) és ne erőszakoljuk azt, ami lehetetlen, keressünk olyan kivetető utat, hogy a kecske is jól-lakjék, a káposzta is megmaradjon. Ha szétnézünk jól, bizonyosan fogunk találni olyan mezőgazdasági terményt (*dohány, mák, cirok, cukorrépa, kender, cikória, stb.*), ami meghozza a mütrágya árát is, meg azt is, ami zsebtünkben maradt belőle, viszont az elszórt mütrágya az utóveteménynek is használni fog meg.

Itt azonban nem mulaszthatom el a mütrágyagyáraknak is a fölébe szúgni azt a megafölhatatlan magyar közmondást, hogy: *Jobb a sűrű garas, mint a ritka forint.* Ha ők egy kicsit mérsékeltébb haszonnal is beérnék, bizonyára nagyobb hasznunk lenne, mert azt nem gondolom, hanem tudom, hogy a *tul-szóftolt árak bizony igen sok kisgazdát riasztanak vissza a mütrágya alkalmazásától.*

A *nemesített vetőmagvak* üdvös hatását sem jut ma már egyetlen józan gondolkodású gazdának eszébe kétségbevonni. Hogy azonban itt is vannak bajok, az letagadhatatlan. Olyan nehéz, olyan körülményes annak a szegény kisgazdának sokszor még méregdrágán is hozzájutnia, hogy inkább lemond róla, mert amit a réven nyerne, azt a vámon elveszti. Természetes, hogy itt is, mint mindenben, legelőször a kormányt szidja. Pedig legfőbbször alaptalanul. Például én magam is csak az idén tudtam meg azt, hogy nagyobb birtokok kapnak az államtól kedvezményesen nemesített burgonyavetőmagot azzal a kikötéssel, hogy az első évi utántermésből *kötelesek* a környékbeli kisgazdákknak átserélni *minden ráfizetés nélkül* bármilyen más burgonyáért ültetésre alkalmas burgonyát. Ha tehát itt hibás az állam, a hiba csak addig terjed ki, hogy nem hozza *szélesebb körben tudomására az érdekelteknak az ilyen nemesített vetőmag beszerzési módját.* A nagyobb hiba azonban minden esetre az el-átott nagybirtokok részéről keresendő, amelyek ugyancsak óvakodnak attól, hogy a *nemesített vetőmag beszerzésének ez a könnyű és olcsó megoldása köztudatba menjen át.* Ilyen módzatok lehetnek s bizonyára vannak is egyéb nemesített vetőmagok néve is, — hiszen az állam óriási összegeket fordít ilyen célokra — csakhogy azokról véletlenül nekem sincs tudomásom.

Igen lényeges, sőt elengedhetetlen feltétele a helyes értelemben vett fölbtermelésnek a *modern gazdasági gépek beszerzése.* Itt tényleg fennáll az a kifogás, hogy ezekre manapság kevés kisgazdának telik pénze. *Hézen* a bajon ugyan szövetségés utján elég könnyű volna segíteni, a nagyobb baj magában a kisgazdában rejlik. Tiszteletet a kivételnek, de ahogyan én a magyar kisgazdát ismerem, — pedig már megettem a kenyérem javát — az a maga szemének sem igen hisz, nemhogy a más szájának hinne. Az is letagadhatatlan, hogy *sokszor letketlen gépügmökök olyan alapon befonják a járatlan kisgazdát, hogy annak egész életére elmegy a kedve minden újfajta géptől.* Ennél a kérdésnél aztán már én is hibáztatom a kormány eljárását.

Legelső sorban az államfenntartó hatalomnak kell ismernie

a saját népét. Tudva a magyar népbizalmatlanságát, minden újítás iránt, letagadhatatlan bizonyítékokkal kellene azt a nép szemébe állítani s mikor már megismerte, segédkezze nyújtani azok beszerzésére. Hogy van kedvezményes traktorbeszerzés, az semmi. *Első sorban kellene jó ekék, jó boronák, triőrök, tisztító rosták stb.*, mert igen kevés kiscgazdának van ahhoz tehetősége, hogy traktort vásárolhasson, de igen sokan vannak olyanok, akik meg tudnának venni és meg is vennének egy-egy jó gazdasági gépet, ha előbb módjukban volna meggyőződni annak hasznavehetőségéről és tudnák annak a legtisztességesebb és legújanyosabb beszerzési forrását.

Erre volnának nélkülözhetetlenek, égetően szükségesek a falusi *mintagazdaságok*. Hogy ezek miért nem szaporodnak, ilyenek miért nem létesülnek, azt már én magam sem tudom megmagyarázni akkor, mikor ezeknél sokkal lényegtelenebb dolgokba sokszor nehéz összegeket fektet be az állam.

Lehetséges, hogy valamely régi, elavult, tehát ugyancsak megreformálandó intézkedés állja ennek az útját, mert közvetlen tudomásom van arról, hogy egy középbirtokos hajlandó lett volna ilyen célokra átengedni egy *kisebb, mintegy husz-huszonöt holdas kisbirtokrészt, de a vármegyei gazdasági egyesület visszautasította az ajánlatot azért, mert a felajánlott birtokrész nem egy tagban fekszik.*

Ezt a kifogást mindenestre kellőleg értékelni tudnám akkor, ha a község határa tagosítva volna, tehát az összes kiscgazdabirtokok összefüggő egészet képeznének, de nem tudom megérteni, hogyan tanul meg az a kiscgazda okserüen gazdálkodni egy tagosított kisbirtokon akkor, hogyan sajátítja el a vetésforgó helyes beállítását abban az esetben, ha az ő földje ezzel ellentétben nadrágszíj formájú darabokra van széthasogtatva?

Bajok tehát vannak letagadhatatlanul mindkét részről. Mind gyáva ember azonban az, aki az első akadálynál visszatörpan. Már pedig a magyar kiscgazda ugyancsak nem szolgált rá a gyáva jelzőre!

Ha tehát az ellenség halált okádó ércszörnyetegei elől nem hútrált meg, most könnyen legyőzhető gazdasági bajok birkóznának meg vele? Nem, ez lehetetlen! Néma gyermeknek az anyja sem érti a szavát. Szóaljjon hát meg a falu! Tárja elő nyílt szívvel, nyílt szóval a panaszát, bizonyára nem fognak azok süket fülekre találni. *Azonfelül ne várjuk a sült galambot a szánkba, hanem mi magunk is tegyünk magunkért valamit, akkor nincs okunk kétségbeesni!*

Segíts ember magadon, az Isten is megsegít!

Tóth Lajos
beeskei igazgató-tanító.

VASÁRNAPTÓL-VASÁRNAPIG

GAZDATÁRSADALMI HIREK

A békéscsabai rizstermés eredménye.

A békéscsabai öntözőtér részekben termelt rizs cséplését befejezték és most nyilvánosságra került a rizstermelési kísérlet második esztendőjének eredménye. Az idei eredmény megfelel a várakozásnak, sőt jobb a tavalyinál. Tavaly csak októberben arattak az idén már szeptember közepén megkezdtek a betakarítást és október elejére a cséplést is befejezték. Az idei eredmény a következő: az Olaszországból telepített rizs 3¼ katasztrális holdon összesen 41 métermázsát hozott, ami 12,8 métermázsá átlagos termelésnek felel meg katasztrális holdanként. Bolgár rizsből 1¼ katasztrális holdon 176 métermázsá 46 kilogramm termett, ami 12,3 métermázsá átlagos termelésnek felel meg. A két eredmény egybevetése 12,4 métermázsá átlagos termést ad. Minőségileg az idei termés sokkal jobb a tavalyinál, a mag erőteljesebb és szelesebb, ami az éghajlathoz való alkalmazkodást mutatja.

A pestmegyei gazdasági egyesület ülése.

Pest-Pilis-Solt-Kiskun Vármegye Gazdasági Egyesülete Telegi József gróf elnöke alatt az elmúlt héten igazgatóválasztmányi ülést tartott. A nagyszámú tárgysorozat között foglalkozott az ülés a mezőgazdasági termelési és értékesítési válság kérdésével és e tárgyban megindokolt terjedelmes felrattat intéz az illetékes hatóságokhoz. A gazdasági egyesület irányításával a földművelésügyi miniszter államsegélyével a kiscgazdák számára ujjában *hatvan mintatrágyatelep létesült.* Szank községben gazdakör alakult. Idősebb *Novák József* tisztújfalui, *Igmándi Sándor* szanki, *Rendek József* tatárszent-

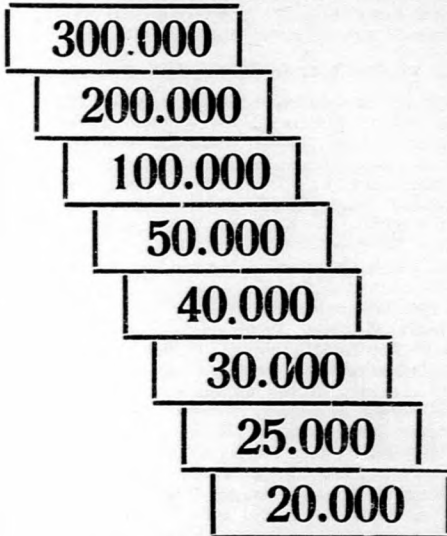
NYEREMÉNYEK

az új magy. kir. osztálysorsjátékban.

Az elérhető legnagyobb nyeremény:

Pengő **500.000** Pengő

Jutalom és nyeremények

stb., stb., összesen közel

8 millió pengő készpénzben.

84.000 sorsjegy közül 42.000 biztosan nyer, tehát minden második sorsjegy!

Első húzás október 26-án kezdődik!

A sorsjegyek hivatalos ára mindenütt:

Egész 24 P	Fél 12 P	Negyed 6 P	Nyolcad 3 P
---------------	-------------	---------------	----------------

az összes árusítóknál kaphatók.

györgyi kiscgazdák áldozatkészsége révén a *mintagazdaság* szervezési munkái megindultak. 1930-ra nagyszabású burgonyatermelési akciót készít elő a gazdasági egyesület.

A földbérlok a hitelkérdés megoldását sürgetik.

A Magyar Földbérlok Szövetsége az elmúlt héten Buda pesten ülést tartott, amely a bérloketek által érintett mezőgazdasági kérdésekkel foglalkozott. Különösen a hitelválság megoldása körül volt vita, mert a bérlok is ebben látják a mezőgazdasági válság sarkpontját. Az értekezlet a *bérlokhitel intézményes rendezését sürgette* és annak az óhajnak adott kifejezést, hogy az ipari rámköböl befolyó állami bevétel egyrésze a mezőgazdasági hitel kamatterhe egyrészének az állam által való fedezésére fordíttassék. A gyűlésen *Eszenyi Jenő* elnöki megnyitójában rámutatott arra a hátrányos helyzetre, amibe a bérlok a hitel terén kerültek. Lehetetlen, hogy a bérlo 3 hónapra kapjon hitelt, míg más gazdák 11 hónapra. *Bessenyei Zénó* országgyűlési képviselő rámutatott azokra a sérelmekre, amelyek a bérloket a fagykár-kölcsönök szétosztásánál érték. *Szavozd Richard* szerint a hitelkérdés a legégetőbb probléma. *Elek Ferenc* az akcióhitelek lebonyolításával foglalkozott. *Felsőöbri Nagy Pál* felsőházi tag szerint külön hitelszerv megvalósításától lehetne remélni a bérlokhitel intézményes biztosítását. Élnék vita indult meg a gyűlésen az adókérdésről. Meg kellene végre szüntetni az igazságtalan *dupla adóztatást*, ami a bérloket sújtja.

Kuruc reménykedés.

Kenyeres pajtásom
Nehéz idők járnak,
Én magyar népemre,
Szegény nemzetemre
Ádáz tusák várnak.

Kellenek most ide
Tyukodi pajtások,
Nem álszenteskedő,
Harcokat megvető
Bus Kucug Balázsok.

Szegény legényeknek
Most is ocsó vére,
De mi azért ma is,
Meg holnapután is,
Állunk majd eléje.

Hiába jön labanc,
Hiába jön tatár,
Minket el nem veszthet
És el nem kergethet
Innen senkise már.

Lesz buza meg bor is,
Áldomás is bőven,
Száz tallér is akad,
Mire bimbó fakad
Jövő esztendőben.

Addig várjunk csendben,
Türelemmel pajtás
S lessük mikor jön már,
Mit szüünk régen vár:
Szent hajnalhasadás.

TÓTH MIKLÓS (Vezseny.)

A magyar társadalom összefogását sürgette a hercegprimás. Október hó 6-án avatta fel *Serédi* Jusztinián dr. bíboros hercegprimás Zalaegerszegen a *Mi Asszonyunk* apácarend hatalmas iskoláját. A hercegprimás *Mikes* János gróf szombathelyi megyéspüspök kíséretében jelent meg az ünnepségen, amely alkalmából nagy beszédet mondott. Beszédében kijelentette, hogy magát a *szertelen Magyarországi primásának tartja, mert kinevezésének ténye nem tekintí azokat a határokat, amelyeket emberi kezek vontak, hanem azokat, amelyeket Isten a Kárpátokkal övezett.* A kápolnában ismét beszédet mondott a primás, amelyben a magyar társadalom ösztöztartását sürgette.

Halálosan megsebesült vadászát közben egy százados. Október hó 9-én, szerdán délelőtt *Somogy* község határában súlyos vadászserenecséltenség történt. *Gertig* Béla százados *Mihalovits* Tódor pécsi gyermekmenhelyi gondnok és *Stenzel* Károly főhadnagy társaságában reggel *Somogy* határában vadászott. Vadászát közben a századosot lövést érte. Vadásztársai azonnal segítségére siettek, majd a helyszínre érkezett mentők a pécsi klinikára szállították a sebesültet. Orvosi vizsgálat szerint a századosot *hatvannégy sörét találta, amelyek közül tizenkettő az agyába hatott.* A százados állapota válságos.

Maday Gyulát tankerületi főigazgatóvá nevezték ki. A kormányzó *Maday Gyula* dr. országgyűlési képviselőnek a tanárság anyagi helyzetének javítása terén szerzett érdemei elismerésül a *tankerületi királyi főigazgatói* címet adományozta.

Váratlanul amerikai örökséget kapott egy szegény földműves család. *Sós* Károly bajai földműves évekkel ezelőtt Amerikába vándorolt s kíváncsiulása óta semmi hírt sem adott magáról. A napokban *Sós*nak itthon élő rokonai értesítést kaptak, hogy *Sós* az amerikai *Mc Keesport*-ban véletlen szerenecséltenség folytán elhunyt. Alig érkezett meg a gyászír, amikor a községi jegyző értesítette *Sós*nak itthonmaradt özvegyét, hogy *Sós* Károly harmincezer dolláros életbiztosítást kötött, amit számukra kifizetnek. Az özvegy olyan szegénységben él, hogy még levélre sem volt pénze, ezért a főjegyző a külügyminisztériumhoz fordult s közbenjárást kért a szegény család érdekében.

Böckh Hugó a földtani intézet igazgatója. A kormányzó a földművelésügyi miniszter előterjesztésére *Böckh* Hugó dr.-t, a magyar királyi bányászati monopóliumok központi igazgatóját, a magyar királyi földtani intézet igazgatójává nevezte ki. *Böckh* Hugó nagyrértékű tudományos munkásságot fejtett ki a földtani kutatások terén s így általános megelégedést keltett kinevezése.

Fogadásból felmászott a Turulmadárra. Mult szombaton délelőtt *Kreiter* Károly harminckétéves hajógyári munkás fogadásból felmászott a Turulmadárra. A kivonult tüzoltók leszédtek a hid tetejéről, amikor megállapították, hogy ittas volt és barátjával kötött fogadásból vállalkozott a kalandos utra. *Kreiter* megnyerte a fogadást, de a rendőrség botránnyokozás miatt eljárást indított ellene és husz pengő büntetésre ítélte.

Ujbb halottakat ástak ki az ujkécskei temetőben. A kécskei arzénmérgezéssel gyanúsított asszonyok ügyében tovább folynak a nyomozás. A csendőrök széleskörű nyomozást folytatnak s legujjabban ismét nyolc holttest kiasását tették folyamatba. Érdekes, hogy az a feltevés is felmerült, hogy *növényi védőszerektől is eredhettek egyes arzéni mérgezések.* A vizsgálat ezt a felfogást is figyelembe veszi a további eljárás során.

Levegőben javította ki az elromlott repülőgépet. Az amerikai *Buffalo* város mellett lévő repülőtér felett az egyik *Buffalo* újság repülőgépe rekordot akart felállítani. A levegőben azonban a hirtelen keletkezett szélvihar megrongálta a rekordjavító gépet, úgyhogy a pilóta rádióan kért szerelőmunkást a gép kijavítására. A szerelő repülőgépen szállott fel a bajba jutott pilóta segítségére és kötélfélegesen mázolt gépből az elromlott repülőgépre. Tíz perc alatt elvégzte munkáját, majd pedig éjtörnyövel a földre szállt. A kijavított repülőgép egyfolytában százkilenevennyolc óráig maradt a levegőben.

Hősi halottak érkeztek Olaszországból. Vasárnap délután tizenkét magyar hősi halott maradványai érkeztek az olasz frontról Budapestre. Olasz jelentés szerint, amikor *Udinében* a magyar katonák hamvait vonatra tették, hatalmas tömeg kísérte utolsó utjára a magyar hősöket s a koporsókat az udinei érsek szentelte be. Budapesten szép ünnepséggel fogadták a hazaérkezett hősi halottakat.

Életmentő tanító. *Telesi* István tarjai tanító néhány nappal ezelőtt a Bácsalmás-öszlői iskolában kimentett egy kutba esett gyermeket. A gyermek a kut körül játszadozott és beesett a nyitott kutba. Társai segélykiáltozását meghallotta *Telesi* István tanító, aki azonnal leereszkedett a fuldokló gyermekért. A gyermeket kimentelte a vízből és a két méteres vízben a víz színén tartotta. A kut betongyűrűkből áll, így a tanító nem tudott megkapaszkodni a kut falában és alámerült. A gyermeket azonban fenntartotta a víz színén. Több percen át folyt a rettenetes küzdelem, míg végre a szomszédok lötrát eresztettek a kutba és felhozták a gyermeket és a kimerült tanítót. Az életmentő tanítót a tanyai lakosság meleg ünneplésben részesítette.

Nem oszt ki lovakat a Testnevelési Tanács. Hírül adtuk, hogy az Országos Testnevelési Tanács selejtes lovakat bocsát a gazdák rendelkezésére. Illetékes helyről annak a közlésére kértek fel bennünket, hogy ez a híradás tévedésen alapult, mert a *Testnevelési Tanács egyelőre nem szándékozik selejtlovakat kiosztani a gazdáknak.*

Eltemették és mégis él. Szeptember 6-án Szegednél a Tiszából egy ismeretlen fiatalember holttestét fogták ki. A holttestben *Nagy* Erzsébet pusztamérgesi leány eltűnt bátyjának, *Nagy* Antal pékinszék holttestét ismert fel. A holttestet a család el is temette. Mult vasárnap azonban a holtak hitt *Nagy* Antal megjelent Pusztamérgesen és elmondta, hogy annakidején nem követett el öngyilkosságot, csupán megszökött szegedi mesterétől és most Kalocsán dolgozik. Nagy Antal jelentkezésére a rendőrség megindította az eljárást annak megállapítására, hogy kit temettek el annakidején Nagy Antal helyett.

VÉNASSZONYOK NYARA.

Sárguló falevél.
Vége a szép nyárnak;
Szerencsére köztünk
Vénasszonyok járnak.
Szemükben tűz ninesen,
Csak szelid tekintet;
De azzal be sokszor
Vigasztalnak minket.

Szelid mosolygásuk
Hűs verőfényt terjeszt,
Mikor pincemélyen
Új bor tüzet erjeszt;
Vénasszonyok nyarán
Jókedv támad tőle:
Óreg urak igyunk
Jókedvvel belőle.

GYALOGOS PÉTER.

Őszi ének.

Őszi szellő susog a fákon,
Sárgul a lomb már az ágon.
Madárdal csak néha zendül
S a borús néma tájon komor esend ül.

Az őszi szellő sóhajtra repül
Bus néma rónákon keresztül,
A nyarat s tavaszt vissza sirja
Az újabb kikeletben bizva.

Az őszi rózsá is hervadozik már,
Hull a szirma, elhervad a szár,
Levele közt dudol a szellő
S fönt az égen száll a felhő...

HORVÁTH MIHÁLY (Oszró.)

Átadták Balogh Elemérnek a TESz kitüntetését. Mult pénteken délelőtt a Társadalmi Egyesületek Szövetségének küldöttsége Szontagh Tamás udvari tanácsos vezetésével megjelent Balogh Elemérnél, a „Hangya” vezérigazgatójánál és átadta a TESz jubileumi érdemjelvényét. Az érdemjelvényt Balogh Elemér szép beszédben köszönte meg a küldöttségnek.

Tüvész pusztított Pápateszén. Október hó 6-án, vasárnap, délutántól éjjelég borzasztó tüzvész pusztított Pápateszér községben. A tüzvész alkalmával harmincöt lakóház, hatvan mezőgazdasági épület és több, mint kétszázhusz kazal szalma égett el. Ezenkívül odavesztett a község lakóinak egész évi termése. A tüzvész következtében hetven család maradt hajlék nélkül. A tüzet gyermekek gyújtogatása okozta.

Egyévi fogházra ítélték a magyargyalázó számtartót. Megirtuk annakidején, hogy cseh származású Krejcsi József füzesgyarmati számtartó több alkalommal nyilvánosan gyalázta a magyar nemzetet és sértő kifejezéseket használt a magyarok ellen. A szegedi törvényszék mult héten ítélkezett Krejcsi ügyében és egyévi fogházra, továbbá az országból való kiutasításra ítélt.

Körülkertettek a krokodilusok egy városát. Angol jelentés szerint Borneo szigetén a sziget délnyugati részén annyira elszaporodtak a krokodilusok, hogy a környék lakossága a holland-indiai kormányhoz fordult segítségért. A krokodilusok a Marta-Poera folyó egyik szigetén épült Anier várost teljesen körülzárták, úgyhogy a kis város lakói nem mernek kihozni házaikból. Néhányan a lakók közül megkísérelték, hogy a közel Proas városba menjenek, ezeket azonban több ezer krokodilus támadta meg. Eddig nyolcvan benszültött faltak fel a krokodilusok.

Utcai borbély a perzsa fővárosban, Teheránban.

OLVASÓINKHOZ!

Kérjük azokat az igen tisztelt előfizetőinket, akiknek előfizetése október hó 31-én lejár, hogy a csatolt befizetési lapon az előfizetési díjakat beküldeni sziveskedjenek, nehogy a lap küldésében fennakadás álljon elő.

ELŐFIZETÉSI ÁRAINK:

Egész évre 8 pengő
Félévre 4 pengő
Negyedévre 2 pengő

Mutatványszámot levelezőlapkérésre ingyen küld a

KIADÓHIVATAL

(Budapest, VIII., József-körút 5.)

Az 1-es honvédek ezredünnepe. Október hó 6-án, vasárnap, díszes keretek között ünnepelte meg az első honvédgyalogezred szokásos évi ezredemlékünnepeit. Az ünnepségen megjelent József királyi herceg is. Mátéffy Viktor országgyűlési képviselő, az ezred volt lelkésze, misét mondott, melynek végén beszédszerű emlékezett meg az aradi vértanúkról és a világháború hősi halottairól. Vitéz Solyomváry ezredes ünnepi beszéde után, József királyi herceg megkoszorúta az ezred egykori vihartépt zászalját. A királyi herceg után Bartha Lajos nyugalmazott altábornagy, az ezred volt parancsnoka beszélt, majd pedig a díszszázad és a bajtársi századok díszmenetben vonultak el a királyi herceg előtt.

Öt hónapra ítélték a csehek egy magyar birtokost. Fogarassy Antal farkasfalvi birtokos ellen a csehek fegyverrelrejtés címén még az év elején eljárást indítottak. Fogarassyt mult szombaton vontá felelősségre a beregszászi törvényszék s a tanu kihallgatása után ártatlanul öt hónapi börtönre ítélt. Fogarassy cselékeit a bíróság a vád alól felmentette.

A m. kir. osztályorszájáték főelárusítói kérik, hogy akik a postán küldött sorsjegyek árát még nem egyenlítették ki, sziveskedjenek a megfelelő összeget azonnal megfizetni, mert a nyeresémgény és minden más jog csak úgy biztosítható, ha a sorsjegyek ára az előírt 30 fillér költséggel együtt a huzás előtt kiegyenlített. Ha azonban bármely oknál fogva a sorsjegyeket nem akarják megtartani, küldjék azonnal vissza az illetékes helyre, mert a főárusítónak nagy kárt okoznak, ha azokat postafordultával nem kapják vissza.

Vasuti szerencsétlenséget hárított el egy mozdonyvezető. Németországi jelentés szerint a Harz hegységben fekvő Seersen vasuti állomás közelében mult keddre virradóra ismeretlen tettesek bűnös merényletet kíséreltek meg a berlini gyors ellen. Felszedték a gyorsvonat előtt a vágány karfáit és kicsavarták a rögzítő síncsavarokat. A merényletet egy tehervonat mozdonyvezetője vette észre, aki azonnal telefonált az összes vasuti állomásokra, hogy a néhány perc múlva odaérkező gyorsvonatot állítsák meg s így a szerencsétlenséget megelőzték. A seerseni állomásfőnök hajtányon sietett a veszélyeztetett területre és tilosra állította a szemafort. Néhány perc múlva odaérkezett a gyorsvonat és a mozdonyvezető néhány méterrel a felszedett pályatest előtt, szerencsésen megállította a vonatot. A rendőrség azonnal átkutatta a környéket, de a merénylőket nem találták meg. A vizsgálat tovább folyik.

Egy szegény juhászlegény szerencséje. Bronikov lengyel faluban meghalt a környék leggazdagabb földbirtokosa, Förster Taszló, aki több milliót vagyonát végrendeletében a falu legszegényebb emberére hagyta. A falu vénei a község egyik juhászt, Sclatet Pált, ítélték méltónak az örökségre. A szegény juhász óriási örömmel fogadta a hatalmas örökséget.

Zátoryra futott és elsüllyedt egy norvég gőzös. Oslói jelentések szerint Floró város közelében teljes sebességgel zátoryra futott a Haakon VII. nevű norvég gőzös. A hajó azonnal elsüllyedt, a jelentések szerint harmincöt utasa vízbe fulladt. A megmenekült utasok az egyik zátoryon, rendkívül hidegben, hat órát töltöttek, míg végre az egyik mentőhajó felvette őket.

Magyar gyárigazgató szerelmi tragédiája Bécsben. Bársony Imre, a Garbe Mezőgazdasági Rt. magyar igazgatója, múlt hétfőn öngyilkosságot követett el Bécsben, a Weichlinger-Strasse egyik lakóházában. *Bársony előbb kedvesét, Stadler Herminát lőtte agyon, majd pedig maga ellen fordította a gyilkos fegyvert.*

Meghalt egy orvos, akiről kiderült, hogy asszony. Newyorkból jelentik, hogy a napokban ott meghalt *Majfield* Viktor orvos, akinek Ohio-ban jólmenő orvosi rendelője volt. Az orvosról 60 éven át nem tudták, hogy voltaképpen nő s halála előtt, amikor kiderült, hogy asszony, sem volt hajlandó megmondani, hogy miért élt évtizedeken keresztül férfiként.

Megölte a társát billiárdozás közben. Verpelét községben múlt szombaton este billiárdozás közben *Czipó* Sándor földműves veszekedésbe keveredett *Kocsis* Sándor 21 éves földműves-íjjuval. Szóváltás közben Czipó revolvert rántott és rálőtt Kocsisra. Kocsist a golyó súlyosan megsebesítette, úgy hogy be szállították Egerbe az Irgalmasok kórházába. Az orvosok nyomban megoperálták a szerencsétlen fiatalembert, de már nem lehetett megmenteni az életnek. Czipót a rendőrség őrizetbe vette.

Feljelentette az urát minisztersértésért, hogy szabaduljon tőle. Különös pórt tárgyalt múlt héten a római törvényszék. Romolo *Conti* nyugalmazott tanító felesége indította a pórt férje ellen, akit azzal vádolt meg, hogy ittas állapotban szidalmazta Mussolinit és darabokra tépte a vezér fényképét. Miután a kormányelnök személyét Olaszországban szigorú törvények védik, bizonyos volt, hogy a tanító súlyos büntetést kap. A fő tárgyaláson azonban kiderült, hogy az asszony csak azért jelentette fel a férjét, mert szabadulni akart tőle és kedveséhez akart költözni. A törvényszék a tanítót felmentette, az asszony ellen pedig hamis vád miatt megindította az eljárást.

Akasztófát várt és fegyházat kapott egy rablőgyilkos. A debreceni törvényszék október hó 9-én tárgyalta *Medgyesi* Károly cipészegéd büntetését, aki ez év júniusában *agyonverte és kirabolta Özevgyi Szabó Antal*ót. A bíróság Medgyesit gyilkosság és rablás büntetésében mondotta ki bűnösnek és összbüntetésül *életfogytiglani fegyházra ítélte*. Az ítélet ellen az ügyész súlyosbíttatásért felebbezett. Az elnök kérdésére Medgyesi azt felelte, hogy *kötelet gondolt és azt is várt*. Végül is az elnök magyarázata után kijelentette, hogy megnyugszik az ítéletben.

Három ikerlánya született. *Kovács* József budapesti utca-seprő feleségének a múlt hét folyamán három iker-leánygyermek született. Mind a három gyermek fejlett, egészséges csecsemő. A kórház orvosai gyűjtést indítottak a gyermekáldásban gazdag, de egyébként szegénysorsu asszony számára.

Halál a lépfenes hústól. *Sutka* Pál csengelei gazdálkodó múlt év nyarán lépfenes állatot vágott le és annak húását kimerítte. *Barna* Pál, Sutkának bérese, az állat levágása közben megsértette kezét és három nappal később vérmérgezés következtében meghalt. Több olyan ember pedig, aki a lépfenes állat húsból evett, súlyosan megbetegedett. A gazdálkodó ellen gondatlanságból okozott emberölés és súlyos testi sértés miatt eljárás indult meg. *Sutka* azzal védekezett a bíróság előtt, hogy nem tudott az állat lépfenes voltáról s így jóhiszenűen vágatta le az állatot. A törvényszék *Sutkát nyolc napi fegyházra ítélte*.

Leesett a harmadik emeletről és semmi baja sem történt. A múlt hét egyik napján Budapesten, a Dob-utca 74. számú házban dolgozott *Molnár* Lajos huszonegy éves mázolósegéd. A fiatalember a harmadik emeleten festette a falat, amikor megcsuszott és leesett a mázolóállványról az utca kövezetére. *Molnár* elterült az uton, de néhány pillanat múlva felkelt és folytatni akarta munkáját. A mentők megállapították, hogy nem történt semmi baja, de megfigyelés végett mégis kórházba szállították.

Ellopta az öregasszony nyugdíját és lakomát csapott belőle. *Holecz* Ivánné özvegyasszonytól néhány nappal ezelőtt Belgrádban a villamoson valaki ellopott tizennyolcezer dinárt, amely az öregasszony hátralekös nyugdíja volt. A rendőrség néhány napi nyomozás után elfogta a tolvajt *Nesics* Jubica személyében. Nesicsét akkor fogta el a rendőrség, mikor esküvőjére készült. A tolvaj bevallotta, hogy a lopott összeget elköltötte esküvőjük lakomájára.

MAGYAR EMBER

magyar cégtől vásárol

minden hangszert,

melyet a legfinomabb minőségben és legolcsóbb árban

REMÉNYI MIHÁLY

hangszertelepe szállít.

Bpest, VI. 29. Király-u. 58

Kérje most megjelent új árjegyzékemet.

Új községnévek. A belügyminiszter a Sopron vármegyébe kebelezett *Röjtök* és *Muzsaly* községek együttes nevét *Röjtök-muzsalyban* állapította meg. A baranyamegyei *Rónádfa* és *Hernádfa* egyesített községek új nevét *Gyöngyfa* névben, taváhbá *Gerde*, *Rudásd* és *Kisvarjas* községek egyesített nevét *Gerdében* állapította meg.

Egy hónapi fogház a mulatságrért. *Györe* Győző isaszegi nyugalmazott főjegyző tavaly nyáron Budapestre jött, ahol egy Rákóczi-utzi kávéházban barátaival nagy mulatságot csapott. Amikor fizetésre került sor, a barátok eltűntek és Györe Győzőnek kellett volna a mulatság kétszázötven pengős számláját kifizetni. A főjegyzőnél sem volt pénz és auton kivitte a főpincért s az egész cigánybandát Isaszegre, hogy ott majd kifizeti a számlát. A vámmal azonban az örök lefoglalták a banda nagyböngőjét, mert nem tudták kifizetni a vámot. Györe Isaszegen sem tudott pénzt szerezni, mire a cigányok pénz nélkül kénytelenek voltak begyalogolni Budapestre. Györe Győzőt a törvényszék most vonta felelősségre és *csalás címén egy hónapi fogházra ítélte*.

Patkányok, egerek és mezei egerek irtására legjobban ajánlható a „Ratinol” irtóanyag, mely fertőző betegséget plántál az illető állatfaj közé és gyökeresen kiirtja. Más állatra vagy emberre nem ártalmas. Ugyanitt beszerezhető „Russin”-féle sváb, rusznai, csótányirtószerek is. Postaszéki küldési hely: Ratinol laboratórium, Budapest, VII., Murányi u. 36.

TANÁCSADÓ

Kérdés: 1. *Mi a teendője egy vadörnek?* 2. *Milyen fizetést kap egy vadőr?* 3. *Miután fizetik a vadórt: terület után, vagy a vadállomány után? (Sz. J., Vállaj.)* — **Felelet:** 1. A vadállomány őrzése. 2. Megállapítás szerint. 3. Ez a szokástól függ.

Kérdés: *Hol kaphatok rendes kerékpárra való segédmotort? (T. D., Nagyváty.)* — **Felelet:** Minden gépműhely és gépgyár megrendelésre készít ilyen segédmotort, azonban ezt mi a magunk részéről nem igen ajánljuk. Ugyanis a vidéki utak a legtöbb helyen olyan állapotban vannak, hogy egy fél-, vagy egy negyedlörös kis segédmotor egyáltalában nem használható a kerékpáron. Ilyen segédmotorok csak városban alkalmasak. Azt is régebben használtak, ma már inkább mindenütt rendes erős motorkerékpárt használnak.

Kérdés: *Huszonegyéves vasuti munkás vagyok. Kanadába szeretnék menni, hogyan volna ez lehetséges? (B. T. K., Mezőgyimihály.)* — **Felelet:** Kanadába mezőgazdasági munkára lehet csupán kimenni. A kivándorláshoz szükséges utlevél, a kivándorlási engedély és kanadai vízum. Utlevelet előjárás útján az alispáni hivatalból kaphat, amikor is két fényképet kell mellékelnie. Az utlevél ára szegénységi bizonyítvány alapján 1.25 pengő. A kivándorlási engedélyt a magyar királyi belügyminisztériumtól (Budapest, I. kerület, Országház-utca 24.) kaphat. Eziránt a kért az előjárásúgnál kell előterjeszteni. Ajánljuk, hogy mielőtt bármilyen lépést tenne, kérjen felvilágosítást a Magyar Kivándorlókat és Visszavándorlókat Védő Irodától, Budapest, VIII. kerület, Fiumei-ut 4. szám.

SZIVÁRVÁNY

Az ismerfetőjel.

Kérdés: Ez év májusában hadikölcsönkötvényeim után száz pengő segílyt kaptam. Kapok-e most újból segílyt? (H. K., Porrog.) — **Felelet:** Nem írta, hogy milyen összegű kötvény után kapott száz pengőt. Így nem tudjuk, hogy most újból részesül-e segílyben. Írja meg egészen pontosan, hány kötvény után és hogyan részesült segílyben, akkor megválaszoljuk kérdését.

Kérdés: Közéssel szedett gyönyörű téli almáim vannak, hogyan raktározom el az almákat télire, hogy azok meg ne romoljanak? (Hű olvasó, Kolosháza.) — **Felelet:** Lapunk október 6-án megjelent 40-ik számában „A gyümölcs eltartása” cím alatt hosszabb cikket közöltünk, amely részletesen foglalkozik a kérdéssel. Olvassa el az idézett cikket.

Kérdés: 1. Érdemes-e méhfütermeléssel foglalkozni? 2. Mibe kerül kilogrammja a száraz méhfűnek és a száraz maszlagnak? (Ifj. Gy. Gy., Medgyesgyuláza.) — **Felelet:** 1—2. Nem érdemes foglalkozni sem a méhfű, sem a maszlag termelésével. A méhfütermést nem igen lehet értékesíteni, mivel a kereslet olyan kicsi, hogy azt a méhesek körül vetett méhfű termése teljesen fedezi. A maszlag pedig bőven terem vadon is. Egy kilogramm száraz méhfűért 1.50—2 pengőt, egy kilogramm száraz maszlaglevélért pedig 0.80—1.20 pengőt adnak a gyógynövénykereskedők.

Kérdés: Cornwall-féle választott malacot akarok beszerzeni tenyésztésre, hol kaphatnék megfelelő tenyészállatot? (N. M., Takaharkány.) — **Felelet:** Cornwall-sertéseket tenyészésre elad Medveczky Károly, Janka-Major, utolsó posta Kis-szállás, Bácsodrommege; Petz Rudolf, Tabódpuszta, utolsó posta Bonyhád (Tolnamegye); továbbá övezgy Gruner Károlyné gazdasága, Pétréte, utolsó posta Felsőraj (Zalamegye).

Kérdés: 1. Mikor lesz új rokkantfelülvizsgálat? 2. Hasznos-e a szikes talaj meszése? 3. Érdemes-e baromfitenyésztéssel foglalkozni? 4. Lehet-e házilag baromfiköltőgépet készíteni? 5. Kaphat-e a hadirokkantak valami adókedvezményt? 6. Milyen lugast érdemes telepíteni? 7. Hol lakik S. S. dr. belgyógyász? 8. Mit tehet a végrehajtó? 9. Kaphatnak-e a rokkantak gyors segílyt vagy állami kölcsönt üzletfenntartáshoz? (K. S., Szabadszállás.) — **Felelet:** 1. Amint azt már többször megírtuk, a legutolsó rokkantfelülvizsgálat múlt év őszén volt. Újabb felülvizsgálatokról egyelőre szó sincsen. A panaszokat akkor kellett bejelenteni. 2. Hasznos, erre vonatkozólag olvassa el Treitz Péter „A szikes talajok javítása” című könyvét. 3. Ha megfelelő páciat tud állatjai számára, úgy feltétlenül érdemes. 4. Lehet, de nem ajánlatos. 5. Igen, rokkantadó alól mentesek. 6. Egyszerű vadszőlőt, vagy szoktak rendszer szőlőt is. Erre vonatkozólag ajánljuk Czapary: „A szőlőlugas” című kis könyv csekkjét, amelyet 1.40 pengőért kaphat kiadóhivatalunkban. 7. Ilyen nevű belgyógyászt nem tudunk. 8. Foglalat összekölhethet, továbbá árverezhet. 9. Erre vonatkozóan írjon körvényt a magyar királyi népjóléti és munkügyi minisztériumhoz (Budapest, II. kerület, Lánchíd-utca 2.). Többi kérdése nem tűnik ki egész világosan, ismétlélje meg őket.

Kérdés: 1. Nem árt-e az arcnak az R. borotválószőr, hogyan az állandóan használatom? 2. Apám öngyolcadrész földért adót fizet, holott csak négy nyolcadrész föld az övé. Kérte a jegyzőt, hogy rendezze a dolgot, de az nem tudja rendezni, hová forduljon? 3. Jó mézető területem van, kaphatnak-e tarasszal az államtól méhet? (M. S., Gádna.) — **Felelet:** 1. Erre vonatkozólag felvilágosítást ad az illető szer gyártója, forduljon ahhoz. A gyáros címe rajta van a kérdéses szer boríték-lapján. 2. Forduljon az illetékes adóhivatalhoz és ott kérje az alaptalanul fizetett adójának törlesztését. 3. Forduljon majd az illetékes gazdasági felügyelőhöz.

Kérdés: Huszonégyéves vagyok, hat elemi iskolát végeztem, villamos kalauz szeretnék lenni, hová forduljak felvétel végett? 2. Mennyi a fizetése a villamos kalauznak. (Ifj. M. J., 12062. számú előfizető.) — **Felelet:** Budapesten a Budapesti Székesfővárosi Közlekedési Részvénytársaság veszi fel a szűk-séghez képest a villamos kalauzokat. Felvétel végett az igazgatósnál, VII., Akácfa-utca 15—17. szám alatt kell jelentkezni. Tanácsos, ha előbb levélben érdeklődik, mivel oly sok a jelentkező s kevés a felvétel, hogy így jobb, ha előre érdeklődik. 2. Havonta körülbelül 150—170 pengő.

Kérdés: 1. Hol lakik József főherceg és mi a címe? 2. Hová forduljak, hogy a levételezésben részesüljek? 3. Lehet-e negyvenéves frontharcos levételező? (P. K., Hevesugra.) — **Felelet:** József királyi herceg Öfensége kabinetirodájára: Budapest, I. kerület, Vár, Dísz-tér. 2. A tervezett léosztás egyelőre elmarad, így Ön se forduljon sehová róla. 3. Ennek akadály nincs, a közelebbiek végett érdeklődjék az illetékes járási testnevelési felügyelőnél.

Gyermekkoromban, — nem tudom, hogy még most is így van-e, — volt a Dunántúlon néhány falu, ahol a szülők az egészen fiatal fiúgyerekeket szoknyában küldték iskolába. Ennek a különös szokásnak bizonyosan gyakorlati értelme volt az apróságoknál.

Egy ízben új tanfelügyelő került a kerületbe és kötelességéhez híven az iskolákat látogatta. Amint felült a katedrára s meglátta a csupa szoknyás tanulókat, a tanító felé fordult:

— Hogyan lehet az, — kérdezte csodálkozva, — hogy ebben az osztályban nincsenek fiúk?

A tanító megmagyarázta a dolgot, hogy van ott fiú is, csakhogy azok is szoknyában vannak.

A tanfelügyelő mosolygott, de bizonyos kételyei támadtak. Mindjárt meg is jegyezte:

— Ha a fiúk és lányok, mondjuk, hogy az udvarban, vagy akár itt a teremben összeverekednek, miről ismeri meg, tanító ur, hogy közülök melyik a fiú és melyik a lány?

A tanító mosolygott:

— Az a legegyszerűbb, tanfelügyelő ur, — szólt és intett a gyerekeknek. — Álljatok fel!

A gyerekek, lányok-fiúk vegyesen, felálltak.

A tanító ismét intett:

— Most gyertek ide elibém!

A gyerekek a katedra elé sereglettek.

A tanító a pálcájával kört mutatott és kiadta a parancsot:

— Keverjedjétek össze.

A gyerekek kétszer sem mondták maguknak a szokatlan parancsot, megindultak és jó alaposan összeverekedtek.

Mikor az egyforma ruha miatt a tanító már maga sem tudta megkülönböztetni, hogy a csoportban állók közül melyik a fiú és melyik a lány, intett nekik s az előbbeni szokatlan és furcsa parancsnál még szokatlanabb és furcsább parancsot adott nekik:

— Töröljétek meg az orrotokat!

A tanfelügyelő erősen figyelt. Az egész jelenetből nem értett semmit.

A parancsra aztán furcsa dolog történt.

A gyerekek csoportja megmozdult. Az egyik lehajolt, a másik pedig a jobb karjával tornászott a levegőben.

Aztán azok, akik lehajoltak, felemelték a szoknyácajkákat és azazal törölték meg az orrukat. Azok pedig, akik a levegőben tornásztak, a karjukat húzták el az orruk alatt.

A tanfelügyelő csak ámult, még mindig nem értett a dologból semmit, egyik percben a gyerekekre nézett, a másik percben pedig a tanítóra.

A tanító mosolygott:

— Hát erről ismerem meg, hogy a tömegben melyik a fiú és melyik a lány.

A tanfelügyelő zavartan vallotta be:

— Nem értem.

A tanító megmagyarázta az egyszerű dolgot:

— Amelyik az orrát a szoknyájával törölte meg, az a lány, amelyik a karját húzta el az orra alatt, az a fiú.

Most már a tanfelügyelő is nevetett.

A tanító ismét intett a gyerekeknek:

— Menjétek a helyetekre!

A gyerekek visszazasompolgáltak a padokba. A fiúk pontosan a jobb oldalra, a lányok pedig a bal oldalra.

Aztán megkezdődött a tanítás.

Hanem a tanfelügyelő minden egyes látogatása alkalmával próbált tenni ezzel a módszerrel, hogy biztos-e?

A lányok sohasem tagadták meg magukat.

De a fiúk sem.

NYÁRY ANDOR.

REJTVÉNYEK

1. Szórejtvény.

gyengén fúj V 1000
(e = é)

(Beküldte ifj. Horváth Sándor Csökölygből.)

2. Névrejtvény.

Mihály, Olga, Ágnes, Sándor, Cecília, Henrik

E nevek kezdőbetűit helyesen összerakva, egy magyar város nevét kapjuk.

(Beküldte Németh Béla Potyondról.)

3. Szórejtvény.

testrész A testrész É

(Beküldte Jenczer János Cserdiből.)

4. Szórejtvény.

Sz r p e a j e r e o erdélyi város

(Beküldte Ács Mihályné Piricséről.)

5. Szórejtvény.

fekvőhely faj Ű

(Beküldte S. Tóth János Csengődről.)

6. Verses rejtvény.

Négy betűm van az egész,
Pereg, míg a munka kész.
Tégy elbém csak egy K-át,
Tarthatsz benne italkát!

(Beküldte Kiss Idus Potyondról.)

7. Szórejtvény.

Egek Űra 10 tábornok teszi I A
(é = a)

(Beküldte Nagy Juliska Pálmonostoráról.)

8. Szórejtvény.

mindennek van (-a) jókedv (-öm)
(o = ö)

(Beküldte Fehér Ilonka Mesterházáról.)

9. Pótlórejtvény.

— ad — ár — ét — rany
— zur — r — agy — ala

(Beküldte Bajai János Mohácsről.)

10. Pontrejtvény.

A . k . r . r . s . s . k . m . g . a . h . ö . s . e . o .
e . y . t . k . r

(Beküldte Ficsór Kálmán Egyekről.)

11. Szórejtvény.

Capadék

(Beküldte Kurucz István Nagykönyiből.)

12. Szórejtvény.

E vadász teszi figyel 6 (-h)

(Beküldte Polgár Lajos Magyargencsről.)

13. Szórejtvény.

		a	a
nap	a	g	a
80		a	a
		a	

(Beküldte Moser József és Antal Komáromból.)

14. Pontrejtvény.

H . I . t . n . e . ü . k . i . l . e . ü . k

(Beküldte Balla Károly Sarkadról.)

15. Szórejtvény.

május OS RR
(é = e)

(Beküldte Szücs János Perecedről.)

16. Szórejtvény.

q n s c utálatos
(á = a) (u = á)

(Beküldte Kalmár József Jászberényből.)

17. Szórejtvény.

I tisztító eszköz testrész
(f = t)

(Beküldte Gáber Juliska Drávapiskiből.)

A rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertes névsorával a 45-ik számban közöljük.

Kérjük olvasóinkat, hogy a rejtvények megfejtését tíz napon belül okvetlenül juttassák el hozzánk, mert az elkésve érkező megfejtők nevét nincs módunkban közölni.

A 39-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtése:

1. Szórejtvény: **Napló**. 2. Szórejtvény: **Párbeszéd**. 3. Pontrejtvény: **Átölelte az eget a szívárvány**. 4. Szó- és betűrejtvény: **Vándormadarak**. 5. Szórejtvény: **Eperfa**. 6. Szórejtvény: **Kossuth**. 7. Pontrejtvény: **Meghalt Mátyás király oda az igazság**. 8. Kockarejtvény:

ö	r	ö	m
r	ó	k	a
ö	k	ö	r
m	a	r	i

9. Szórejtvény: **Itt van az ősz**. 10. Szórejtvény: **Párfűm**. 11. Pótlórejtvény: **Emberé a munka, Istené az áldás**. 12. Szórejtvény: **Félreértés**. 13. Szórejtvény: **Koreszmáros**. 14. Névrejtvény: **Kolozsvár**. 15. Pontrejtvény: **Horthy Miklós kormányzó**. 16. Szórejtvény: **Rimaszombat**.

Helyesen megfejtették: Szeibel János, Clementis Zoltán, Rádli István, Jenczer János, Agárdi Ede, Rajos Takács Lujza, Kaszás István Imre, ifj. Nagy István, Lukács Mihály, Niklai István, Ács Mihály, Jenczer János, Agárdi Ede, Rajos József, Takács Lujza, Kaszás István Imre, ifj. György József, Sz. Balázs Zoltán, Nádr Albert, Bernann Tihamérné, Studinger Erzsike, ifj. Szánthó István, Czeller Péter, Csizmadia Dániel, Lukács Mihály, Szabó Lajosné.

Jutalomkönyvet nyertek: Szeibel János (Vállaj), Bernann Tihamérné (Becke), Czeller Péter (Bácsalmás), Lukács Mihály (Kaposvár) és Szabó Lajosné (Aba.)

A 40-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával lapunk jövő heti számában közöljük.

A „Dasárnap” szerkesztősége:
IX., Üllői-ut 1. szám.

A „Dasárnap” kiadóhivatala:
VIII., József-körut 5. szám.

LAKODALOM.

VIDÁM REGÉNY. — IRTA: NYÁRY ANDOR.

(12. Közlemény.)

— Neki is van vagyona, — mondta tompán.

Szekeres bólintott:

— Van, — mondta ő is tompán. — Szőlője is.

Háza is.

Móric a koma szemébe nézett:

— Ő is módos legény. Nem szorul rá a máséra.

A koma azonban ezzel nem elégedett meg:

— De Vicának több van, — mondta szaporán. —

Két háza, földje, szőlője. Meg amit majd én tőlem kap.

Aggodalmasra hajlott a szava:

— Aztán... nagyon fősvény. Már most is a vagyonom jár az esze.

Maga elé nézett és úgy beszélt:

— Én úgy vélem, hogy itt nem egészen tiszta a dolog. Ez a legény gyanus előttem.

Móric mosolygott:

— Ugyan már! Vica szemrevaló kis leány. Vagyon nélkül is többet ér, mint akármelyik másik leány a faluban.

Szekeres most mélyet sóhajtott és nagy szeretet áradt a szavából:

— Kedvelem ezt a kisleányt, — beszélt csendesen.

— Özvegy ember vagyok. Rajta kívül nincs senkim. Szeretném, ha nagyon boldog lenne.

S bevallotta szíve minden titkát:

— Rájuk hagynám az egész vagyonomat.

A szeme hirtelen megvillant s a szava megerősödött:

— De ha megtudom, hogy Ferkó csak a vagyont szeret, őt magát meg boldogtalanná teszi.

Fölfenygetett:

— Az Uristen irgalmazzon neki!

Móric bácsit meglepte az öreg indulata. Kicsit elgondolkozott, aztán már ő sem beszélt olyan határozottan, mint az előbb. Eszébe jutott, hogy mit is mondott Ferkó az előbb, mikor Vica a kék kalárisra terelte a szót. Azt mondta, hogy nem engedi, hogy a pénzt pocskolja s ha az ura lesz, majd ő vigyáz a vagyonára.

Maga is megdöbbsent az egyszerű következtetésén.

Igaza lehet Szekeresnek!

De nem mondta ki a gondolatát, hanem csak úgy suly nélkül odavetette:

— Hát bizony az ilyesmit nagyon nehéz előre megtudni.

Szekeres mélyet sóhajtott:

— Fél vagyonomat odaadnám, ha ezt megtudhatnám!

Móric a fejét csóválta:

— Nehéz dolog!

Szekeres belátta, hogy Móricnak igaza van.

— Tudom én azt magam is, — mondta kedvetlenül — de hát így van az ember, mikor szeret valakit s a boldogságát olyan nagyon félti.

Móric gondolkodott.

Szekeres fölemelte a fejét.

Az este már leszállt. Csend volt körülöttünk. Csupán csak egy-egy elkésett vásáros bandukolt a széles uton.

A koma megmozdult:

— No, de megyek! — szólt szaporán. — Az asszonyok addig már bizonyosan várnak a kocsimnál.

És el akart menni.

Móric még mindig gondolkodott. Mikor látta, hogy Szekeres készülődik, megszólalt:

— Megálljon csak!

Szekeres megállt és ránézett a gondolkodó emberre:

— Akar valamit? — kérdezte tőle.

Móric határozottan felelte:

— Akarok.

Szekeres biztatta:

— No!

Móric maga elé nézett és úgy beszélt:

— A gyerekekről akarnék mondani valamit.

— Vicáról?

— Meg Ferkóról.

Szekeres megállt:

— Hallgatom, — mondta és kíváncsian várta Móric szavát.

Móric az öregre emelte tekintetét, de még mindig gondolkodva beszélt:

— Csak azt akarom mondani, — akadozott, de aztán megtalálta a kellő szavakat, — hogy én megtudom, hogy az a legény igazán szereti-e Vicát, vagy csak a vagyona csalja.

Szekeres arca felderült:

— Megtudja?

Móric őszintén felelte:

— Meg!

— Hogyan?

— Még nem tudom, — válaszolt Móric, — de rövid időn belül megtudom.

Szekeres megfogta Móric kezét.

— Ha ezt megteszi, Móric, — mondta neki ellágyulva, — meghálalom a segítségét.

Móric ellegyintette maga előtt:

— Erről ne beszéljünk! — mondta könnyen. — De most már én magam is kíváncsi vagyok Ferkóra.

Az este teljesen ráborult a két emberre.

Valahol a faluban bánatos, szerelmes nótát énekelt egy nehézszívű legény.

Móric felfigyelt.

A nóta megütötte:

— Hallja csak! — emelte fel a kezét és egész lelkével hallgatta a nótát.

A nóta suhanva szállt és beleringott az éjszakába.

Sír a kis galambom,

Sírok én magam is.

Móric mélyet sóhajtott:

— Milyen szépen dalol!

Szekerest is meghatotta a nóta:

— Bizonyosan szerelmes, — mondta halkan.

Az ének panaszkodott:

Sírunk mind a ketten,

Igen keservesen.

Móric lehajtott a fejét:

— Mintha a lelke szállna a nótában! — szólt merengve.

Az ének feljajdult:

Máthé András
vörösréz árugyár, UJPEST.
Gróf Károlyi-utca 17. szám.
Telefon: Ujpest 18.

Legmodernebb pálinkafőzőkészülékek raktára.
Kérjen árajánlatot — Nyugatitól B villamossal.

Anyám, édesanyám, mért üldözesz engem,
Mért nem hagytad azt a kislányt elvennem!

A bánatos dal beleszállt az öreg házaló szívébe s mikor a szerelmes legény megismételte a refrént, a dalossal ő maga is halkán dudolta a fájdalmas szöveget.

Anyám, édesanyám, mért üldözesz engem,
Mért nem hagytad azt a kislányt elvennem!

Megvárta, míg a nóta elszállt. Utána küldte a lelkét, aztán, — mintha ifjúságának egy édes perce visszaszállt volna, bánatos visszaemlékezéssel beszélni kezdett:

— Valamikor régen... husz esztendeje is van már! Nyár volt. Az ákác akkor nyílt. Valamelyik korcsmában a cigány ezt a régi nótát játszotta.

Mélyet sóhajtott. Meglátszott rajta, hogy az emlék ránehazedett a lelkére és merengve folytatta:

— A cserebogár zümmögött. A denevér röpködött s a tulsó soron... ahol a Braunék laktak, kinyílt az ablak s két fekete szemével rámnézett a Márta...

Összeremegett, aztán mélyen lehajtotta a fejét:

— Talán igaz sem volt! — sóhajtott fájón, majd rövid hallgatás után felemelte a fejét. Erős, férfias akarattal egyensúlyba hozta a lelkét és rendes, barátságos hangon megszólalt, mintha mi sem történt volna:

— Na, gyerünk Szekeres uram! Elkísérem a kocsijáig, aztán az uton majd megbeszéljük a dolgot a gyerekek körül.

Lassan, szó nélkül elindultak.

A csomóba kötött léggömbök rakoncátlanul lóbálóztak az öreg házaló feje fölött.

A kocsinál már várták őket az asszonyok.

Szekeres felült az ülésre, kezébe vette a gyepőt, csettintett egyet, mire a lovak megindultak a sötét éjszakába.

(Folytatjuk.)

TRÉFÁK

Furesa fogadtatás.

Egy részeges ember panaszkodik a barátjának:

— Valahányszor éjfél után hazamegyek a korcsmából, feleségem mindig fejesóvállással fogad.

— Ez az egész?

— De nem az ő fejét csóválja, hanem az enyémet.

(Beküldte Nagy Juliska Pálmonostoráról.)

Gyerekszáj.

Fiu: Papa mondd csak, mennyi egyszer egy?

Apa: Hát az egy.

Fiu: Hát hisz ezt minden csacsi is tudja, amikor már megmondtam.

(Beküldte Bajai János Mohácsról.)

A ravasz cigány.

Megbüntette a bíró a cigányt, mert lopott. Az ítélet kihirdetése után megint, hogy többet ne nyuljon máséhoz.

— De mikor minden a másé — feleli a cigány.

(Beküldte Péter Teruska Kozármistényből.)

Az elzavarható álom.

Egy bácsi éjjel nagyon kiabált. Reggel kérli tőle a fia:

— Mit álmodott édesapám, hogy ugy kiabált?

— Azt, — felelte az öreg — hogy egy kutya meg akart harapni, de én rákiáltottam az álomra, hogy ne folytassuk, mert hátha a kutya megharap.

(Beküldte Horváth József Osztopánból.)

Gépész vizsgákra két nap alatt bárkit felelősséggel előkészítünk. -- A vizsga sikerét biztosítjuk! Felvilágosítást választbélyegért ad: „Mezőgazdasági Gépész” fiellap Budapest, VII. ker., Hungária-körút 179.

VÁSÁROK JEGYZÉKE

Október hó 20 -án, vasárnap.

Állat- és kirakodóvásár: Füzessgyarmat, Kistelek, Nagykőrös, Németholy.

Október hó 21-én, hétfőn.

Állat- és kirakodóvásár: Apc, Egyed, Egyek, Hajduszoboszló, Hedrehely, Heves, Jászfényszaru, Kapuvár, Kecel, Kőszeg, Kunmadaras, Lepsény (sertésvásár bizonytalan), Mándok, Miskolc, Mészla, Nagydorog, Nagybaracska, Nádudvar, Nyíregyháza, Ócsa, Pápac, Rácalmás, Ráckozár, Ricsé, Söjtör (sertésvásár bizonytalan), Salgótarján, Szentpéterúr (sertésvásár bizonytalan), Tarján, Tiszapalkonya, Tolnanémedi, Tarcal, Tompa, Vác. — **Sertés- és kirakodóvásár:** Nagylózs. — **Marha- és kirakodóvásár:** Szentgyörgyvölgy. — **Állatvásár:** Kunszentmiklós, Salgótarján, Vál.

Október hó 22-én, kedden.

Állat- és kirakodóvásár: Baranyajenő (sertésvásár bizonytalan), Gesztely, Nagyborzsöny, Sármellék. — **Kirakodóvásár:** Kunszentmiklós, Vál, Salgótarján. — **Marha- és kirakodóvásár:** Mikosszéplak.

Október hó 23-án, szerdán.

Állat- és kirakodóvásár: Mucsi, Szomba.

Október hó 24-én, csütörtökön.

Állat- és kirakodóvásár: Cellödömök, Gindllesalád, Kaposzszekes (sertésvásár bizonytalan), Nemesvid (sertésvásár bizonytalan), Nyírábrány, Pácsa (sertésvásár bizonytalan), Tét, Tornaszentandrás. — **Kirakodóvásár:** Nagycenk.

Október hó 25-én, pénteken.

Állat- és kirakodóvásár: Jánoshida, Gamás, Komádi. — **Állatvásár:** Mindszent.

Október hó 26-án, szombaton.

Állat- és kirakodóvásár: Diósvizsló, Erdősokonya, Gelse (sertésvásár bizonytalan), Sümeg, Újpest. — **Marha- és sertés- és kirakodóvásár:** Répceszentgyörgy. — **Kirakodóvásár:** Mindszent. — **Állatvásár:** Battonya.

VÁSÁR ÉS PIAC

(Fővárosi árak október hó 14-én.)

GABONATŐZSDE.

Készárupiac.

A készárupiacon jegyzett árak olyan terményekre vonatkoznak, melyeket az eladó azonnal (prompt) szállítani, a vevő azonnal fizetni köteles. Ezek az árak tehát a termények valóságos forgalmi árát jelentik, Budapesten.

Buza, tiszavidéki, 77 kg-os 23.30—23.55, 78-as 23.50—23.70, 79-es 23.85—24.10, 80-as 24.00—24.25, felsőtiszai 77-es 22.45—22.75, 78-as 22.65—22.95, 79-es 22.90—23.15, 80-as 22.95—23.20, fejérmegyei, bácskai, dunántúli és pestvidéki 77-es 22.20—22.40, 78-as 22.35—22.65, 79-es 22.70—22.90, 80-as 22.80—23.00 pengő métermázsánként.

Rozs pestvidéki 16.50—16.60, más 16.50—16.60, sörárpa 19.50—21.00, egyéb 17.50—19.00, takarmányárpa 15.25—15.75, elsőrendű 15.75—16.50, köles 10.50—12.00, zab elsőrendű 15.25—15.75, közép 14.50—14.75, tengeri 18.50—19.00, repce 51.00—53.00, korpa 11.00—11.25 pengő métermázsánként.

Határidőpiac.

A határidőpiacon jegyzett árak olyan terményekre vonatkoznak, melyeket az eladó csak bizonyos idő múlva köteles szállítani, a vevő pedig ugyanakkor fizetni. Ha valaki például májusban novemberi búzát vesz, illetőleg elad, akkor az eladónak novemberben kell szállítani a búzát, a vevőnek pedig ugyanakkor kell fizetni az árát.

Buza októberre 22.86—22.88, márciusra 25.07—25.08, májusra 25.76—25.77. — Rozs márciusra 19.15—19.16. — Tengeri májusra 17.92—17.93 pengő métermázsánként.

Vászt. A nyílt piacokon: Buzadara 44—54, duplanullás finom tészta liszt 40—42, nullás 40—42, kettős főzöliszt 38—40, négyes kenyérliszt 36—38, hatos 32—36 fillér kilogrammonként.

Vetőmagvak. Árak nyersáruért 100 kg.-int Budapestben, minőség szerint. Bab, fehér 52—54, bab, tarka 26—28, baltacimmag 36—40, borsó, e. press 25—28, borsó, Viktória 25—30, búkköny, szeszős 45—50, búkköny, tavaszi 18—20, esilagfúrtmag 12—14, fehér heremag 100—130, kengyvmag 30—32, köles, fehér 22—25, köles, vörös 12—13, köles, tarka, hántolás céljaira 11,50—12,50, lenmag 50—55, lóhere-mag, arankatartalom és minőség szerint 120—140, lucernamag, arankatartalom és minőség szerint 120—140, mák 100—115, muhar-mag 20—22, mustármag 45—50, napraforgómag, fehér 30—32, nyulszakupamag 50—55, póhánkmag, irányár 16—18 pengő.

Burgonya. Nagybani árak: Nyári rózsaburgonya 7,50—8,—, ősi rózsaburgonya 5,75—6,—, Ella burgonya 5,—, fehér burgonya 4,— 4,50 pengő métermázsánként.

Takarmányvásár. Réti széna elsőrendű 6, 8.—9,50, réti széna másodrendű 6, 6,50—7,75, réti széna harmadrendű, csomagolásra, 4,50—6,—, muhar és lucernakeverék 8,—, muharszéna 8,—11,—, lucernaszéna 10,—13,—, muhar és szénakeverék 9,—, széna és búkkéverék 8,25, alomszalma másodrendű 4,—4,50, zsupszalma 6,— pengő métermázsánként.

Szurosmarhavásár. Élő borjúk, belföldi szopós, elsőrendű 1,52—1,64, kivételesen 1,68, másodrendű 1,30—1,48 pengő kilogrammonként élőszuliban.

Juhvásár. Jegyzett árak: élőszuliban kg.-int, kivérő és anyajuh 0,44—0,66 pengő.

Tenyészmarhák és járműokrok. Elsőrendű belföldi járműokrok (tarka) 1.—1,04, elsőrendű belföldi járműokrok (fehér) 0,96—1,—, 1½—2 éves ivások 1.—1,04, 1½—2 éves tincik 1.—1,04, fiatal friss fejtehetően 1,40—1,50 pengő kilogrammonként élőszuliban.

Vágómarhavásár. Okor, legjobb minőségű 108—124, kivételesen 130—140, közepes 78—106, gyenge 36—76, bika, legjobb minőségű 104—120, kivételesen 122—124, közepes 88—102, gyenge 76—86, tehén, legjobb 98—112, kivételesen 120—122, közepes 64—96, gyenge 44—66, bivaly 71—76, növendék marha 70—102, kiesontozni való 32—44 fillér kilogrammonként élőszuliban.

Sertésvásár. Könnyű sertés 118—132, közepes 132—136, nehéz 136—142 fillér kilogrammonként élőszuliban.

Gyapjú. Homokos vagy gyengébb gyapjú 1,30—1,50, középminőségű fésűs vagy szövetgyapjú 1,50—1,70, jó minőségű szövetgyapjú 1,60—1,90, finom minőségű szövetgyapjú 1,80—2,10, gyengébb minőségű báránygyapjú 1,30—1,40, középminőségű báránygyapjú 1,40—1,60, jobb minőségű báránygyapjú 1,50—1,70, finom báránygyapjú 1,90—2,10 pengő kilogrammonként.

Nyersbőr. Marhabőr magyar 1,15—1,20, tarka 1,25—1,30, borjubőr 2,25—2,30, juhbőr 0,80—0,90 pengő kilogrammonként.

Husvásár. Marhahús a nyílt piacokon: Vesepecsenye, tisztított 400—720, rostélyos, vastag hátszínű, felsől, fehérpecsenye, gömbölyű felsől 240—340, fartó, hátszínű, csontos oldalas, tarja, szegye 160—320, gulyásnak való 120—200 fillér kilogrammonként. — **Borjúhús:** Felszeletelt comb 400—540, suttináló 200—400, pörköltnek való 160—300 fillér kilogrammonként. — **Juh- és bárányhús:** Juhcomb 180—260, gerince, lapocka 260, gerince, lapocka 160—220, pörköltnek való 120—180. — **Sertéshús:** Friss karaj 260—360, friss comb, tarja, lapocka 220—280, friss oldalas 200—260, kecsényának való 60—120, vese velővel 200—260, füstölt helybeli karaj, tarja, lapocka, oldalas 260—380, olvasztani való szalonna 200—230, sózott kenyérszalonna 220—260, füstölt 220—280, hárj 220—260, zsíros tepertő 200—280, helybeli sertésszár 220—240 fillér kilogrammonként.

Baromfi és tojás. Élő állatok a nyílt piacokon: Tyúk 300—500, csirke 130—320, ruca 300—800, lud 600—1600, pulyka 350—600 fillér darabonként. — **Leölt állatok:** Tyúk 230—300, csirke 280—380, hízott ruca 230—300, sovány 200—220, lud, hízott 240—300, sovány 200—225, pulyka, hízott 240—260, ludnáj 400—1000, ludszár és hárj 290—480, ludapróké 160—200 fillér kilogrammonként. — **Tojás:** Friss tojás 15—16, főzötttojás 12—14 fillér darabonként.

Vad: A nyílt piacokon: Nyul, borbén darabonként 400—600, szarvasgerinc 400—800, comb 270—300, fácán darabja 400—600, fogoly darabja 100—260 fillér.

Hal. Élő állatok a nyílt piacokon: Harsa 500—600, ponty 230—300, kárász 140—200, compó 200—240, keszeg 100—140 fillér kilogrammonként. — **Rák:** Folyami rák 14—80 fillér darabonként.

Tej és tejtermékek. A nyílt piacokon: Teljestej 36—40, lefőzött 16—20, joghurt 160—170, tejszin 340—360, tejföl 150—200, centrifugált teva, tömbben 440—500, 10 dkg-os csomagolásban 520—680, főzővaj 360—460, szedett vidéki vaj 400—460, tehénúró 100—120, sovány tehénúró 60—90, juhtúró 200—360, kevertúró 200—320, juh-sajt 280—320, hazai ementáli sajt 500—600, hazai trappista 300—420 fillér kilogrammonként.

Száraz főzelék és száraz tészta. A nyílt piacokon: Lenese 70—120, hántolt egész borsó 100—120, feles 60—100, fehér, aprószemű bab

50—80, nagyszemű 60—100, színes 50—80, finom árpakása 80—120, durva 60—80, tojásos tarhonya 120—160 fillér kilogrammonként.

Zöldség. A nyílt piacokon: Sárgarépa kilogrammja 16—30, sárgarépa zöldjével csomója 2—20, petrezselyem kilogrammja 16—30, petrezselyem zöldjével csomója 2—20, zeller, udjónász, zöldjével darabja 3—20, kalarábé zöldjével darabja 2—8, kalarábé kilogrammja 16—24, kevert zöldség 16—24, karfiol 70—200, makói vöröshagyma 12—16, közönséges vöröshagyma 8—14, savanyított káposzta 36—40, kelbimbó 10—14, Ella —, kifli 24—36, galambsaláta 60—200, feburgonya 10—14, Ella —, tömör csiperkegomba 300—500, jessaláta 5—10, fodrossaláta 18—20, tömör csiperkegomba 300—500, szárított gomba 1600—2000, fekete retek kilogrammja 16—30, hónapos retek csomója 10—16, savanyítani való uorka 20—50, salátának való 12—25, ceetes uorka 80—140, kovászos 40—60, apró, hegyes zöld paprika darabja 1—2, kilogrammja 16—36, tölteni való 2—6, kilogrammja 16—40, savanyítani való paprika kilogrammja 100—120, fűszergammi 16—40, savanyított zöldpaprika kilogrammja 100—120, fűszertök 8—16, gyalult 20—30, paradicsom, érett 4—10, zöldbab 30—100, tök 8—16, gyalult 10—120, hüvelyes zöldborsó 100—140, kifejtett 200—250, zöld tengeri csó darabonként 4—10, spargó kilogrammja —, sóska 20—40, tisztított paraj 25—40, főzött paradicsom literje 70—100 fillér.

Gyümölcs. A nyílt piacokon: Nemes fajlana 40—80, közönséges 16—60, bírsalma 26—70, nemes fajkörte 60—160, közönséges 30—80, befőzni való 60—90, hazai aszaltszilva 100—120, szilva 120—160, gyümölcsiz 140—180, bercelei szilva 20—60, som 100—120, áfonya 80—180, csemegeszőlő 60—100, szőlő, kevert 50—60, közönséges 30—40, borszőlő 20—30, őszibarack 40—240, nem magvavaló 50—300, görögnyéje 8—10, sárgadinnye 16—30, nagy papírhéjú dió 280—300, keményhéjú 100—200, dióbél 480—700, mozzoró, hazai —, héjazott mozzoró 380—600, héjazott mandula 600—800 fillér kilogrammonként.

Fűszer, mák, méz és háziszappan. A nyílt piacokon: Édes nemes paprika 680—840, félédes, gulyás 580—680, rózsapaprika 460—560, erős 300—460, kereskedelmi 260—280, kék mák 140—180, közönséges 200—140, pergetett méz 220—260, házi színezappan 140—160, közönséges háziszappan 90—120 fillér kilogrammonként.

Paprika. Termelői árak Szepeden: Édesnemes paprika kg.-ként 3.—3,20, félédes paprika kg.-ként 2,30—2,50, elsőrendű kg.-ként 1,80—2,—, másodrendű paprika kg.-ként 1.—1,20, harmadrendű paprika kg.-ként 0,40—0,0 P. Kalocsán: Édesnemes paprika kg.-ként 3,30—3,40, rózsapaprika kg.-ként 1,80—2,10, másodrendű paprika kg.-ként 1.—1,40, harmadrendű paprika kg.-ként 0,50—0,90 pengő.

A gyógy-növénypiac helyzete. A legnagyobb magyar cikkben, a *székelyvágyban* némi élénkítés tapasztalható az elsőrendű minőségű áru szilárd és 1 pengős árat fizetnek érte a feladóállomáson. A *Kamillát* Amerikából változatlanul nagy tételekben küldik vissza, mint az előírásoknak meg nem felelő, ami nagy kárt okoz a kereskedelemnek. *Bodza-cvirágban* nagy hiány mutatkozik, pedig a piaca jó volna, miután az orosz áru mindaddig nincs a piacon. Ezzel szemben erősen ellanyhult a *hársfavirág*, amelyben orosz és bosnyák áru nyomja a piacot. *Csipkeboggyóban* nagyobb tételek kerültek piacra, a kereslet élénk iránta és exportra könnyen talál elhelyezést. A *bodza-boggyó* ára 70 fillér kg.-ként. Jobb irányzatot mutat a *petetefű* és az *okor-farkkóró* virág. A *borókaboggyó* azonban erősen ellanyhult. Élénk külföldi kereslet mutatkozik hámozott *fehértelgyaggyókér*, hámozott *szappangyökér* és *pirositógyökér* iránt.

Fapiac. Fenyőfában gyenge üzletment mellett az árak eddigi színvonalukon mozognak. *Keményfában* csak néhány hét múlva alakul ki a piac, egyelőre az érdeklődés minimális és az árak is nyomottak. *Tűzfában* a kereslet megfelel a várakozásnak. Belföldi száraz hasábot 200—20 pengő, importáru 245—275 pengő vagyonként. *Retortafasz* ára változatlanul 880—980 pengő 10,000 kg.-ként magyar határállomásról.

Idegen pénznemek védelmi és eladási ára október hó 14-én. Az első szám azt az összeget jelenti, melyet kapunk a banktól akkor, ha eladunk idegen pénzt. A zárójelben lévő szám azt az összeget jelenti, melyet nekünk kell a banknak fizetni, ha idegen pénzt vásárolunk. *Egy pengőnél többre kerül egy darab:* Angol font 27,75 (27,90); dollár 5,70 (5,72); hollandi forint 2,30 (2,31); német márka 1,36 (1,37); svájci frank 1,10 (1,11) pengő. — *Egy pengőnél kevesebbe kerül egy darab:* Csehkorona 16,86 (16,96); szerb dinár 9,99 (10,07); francia franc 22,30 (22,60); lengyel zloty 64 (64,30); román leu 3,38 (3,42); olasz lira 29,80 (30,10); osztrák schilling 80,20 (80,60) fillér.

Arany- és ezüstpénzek. Huszkoronás arany 23 (23,30) pengő. Ezüst koronás 38 (40); régi ezüst forintos 105 (108); ezüst 6tkoronás 206 (210) fillér darabonként. Szinárany kilogrammja 3800 (3818); szín-ezüst 94,5 (96) pengő.

FELELŐS SZERKESZTŐ: MAYER EMIL.
KIADJA: AZ ÚJ BARÁZDA LAPKIADÓ RT.
FELELŐS KIADÓ: FABAGY ALADÁR.

Patkányt, egeret, mezei egereket csak „RATINOL” svábbogarat, csó-fányt, rusznit, hanggyát, „Russin” irtógyökereket! Más állata, emberre veszélytelen! Napjárban szállítja

Ratinol Laboratorium, Budapest, Murányi-u. 36.

SZAKORVOSI RENDELŐ

VII. Rákóczi-ut 32. l em. 1. (Rókussal szemben).
Rendelés egész nap.

Szerezte-e már egy új előfizetőt a „Vasárnap”-nak?